

ΤΟΜΕΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΣΕΒ

Μιχάλης Μητσόπουλος, Διευθυντής Τομέα

E: mmitsopoulos@sev.org.gr

T: +30 211 500 6157

Αθηνά Βουνάτσου, Senior Advisor

E: avounatsou@sev.org.gr

T: +30 211 500 6109

Αυγή Οικονομίδου, Senior Advisor

E: aolkonomidou@sev.org.gr

T: +30 211 500 6130

Γιάννης Λαϊνάς, Associate Advisor

E: ilainas@sev.org.gr

T: +30 211 500 6114

Κρυσταλί Μπούρχα, Associate Advisor

E: cbourcha@sev.org.gr

T: +30 211 500 6150

Σωτηρία Καλαντζή, Advisor

E: skalantzi@sev.org.gr

T: +30 211 500 6113

POTAMITISVEKRIS

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

E: info@potamitisvekris.com

T: +210 33 80 095, +30 210 33 80 000

Ομήρου 11, 10672, Αθήνα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

01. Επιχειρηματικό Περιβάλλον	σελ. 2
02. Φορολογική νομοθεσία	σελ. 9
03. Εργασιακές σχέσεις & εργατική νομοθεσία	σελ. 17
04. Τα νέα από την ΕΕ	σελ. 21
05. Προσεχώς	

Το Μηνιαίο Δελτίο «Ρυθμιστικό Περιβάλλον & Επιχειρήσεις» συντάσσεται με την ευθύνη του Τομέα Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος & Ρυθμιστικών Πολιτικών του ΣΕΒ και την επιστημονική υποστήριξη της Δικηγορικής Εταιρείας «ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ ΒΕΚΡΗΣ». Αποτελεί μια ακόμη υπηρεσία του ΣΕΒ στα μέλη του και περιλαμβάνει τρέχουσες νομοθετικές και ρυθμιστικές εξελίξεις τόσο στην Ελλάδα όσο και στην ΕΕ, διαβουλεύσεις, αποφάσεις ανεξάρτητων αρχών και φορέων καθώς και σημαντική νομολογία στα εργασιακά φορολογικά και ευρύτερα ζητήματα του επιχειρηματικού περιβάλλοντος για την περίοδο αναφοράς από την 15η ημέρα του παρελθόντος μήνα έως και την 15η ημέρα του τρέχοντος μήνα. Για οποιαδήποτε πληροφορία και διευκρίνιση μπορείτε να επικοινωνήσετε με τη συντακτική Ομάδα.

Τα άρθρα που φιλοξενούνται στο παρόν δελτίο αποτελούν προϊόν προσωπικής επεξεργασίας των συντακτών τους και ο ΣΕΒ δεν φέρει καμία ευθύνη για την ακρίβεια ή την πληρότητα των πληροφοριών ή απόψεων που περιλαμβάνουν.

Οι παρεμβάσεις του μήνα

«Καλή Νομοθέτηση: Νομοπαρασκευαστική Διαδικασία και Ανάλυση Συνεπειών Ρύθμισης»

Δρ. Ηλίας Κορομηλάς

Προϊστάμενος Γραφείου Καλής Νομοθέτησης, ΓΓ Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων

• Προεδρία της Κυβέρνησης, Εκπρόσωπος της Κυβέρνησης στην πλατφόρμα της ΕΕ Fit for Future

σελ. [2](#)

«Επίλυση Διασυννοριακών Φορολογικών Διαφορών εντός της ΕΕ»

Κατερίνα Πέρρου

PhD (Lond) • Επιστημονική Συνεργάτης Νομικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών • Νομική Σύμβουλος Διοικητή ΑΑΔΕ

σελ. [9](#)

«Ασφαλιστική κάλυψη ευπαθών ομάδων εργαζομένων»

Χρήστος Α. Ιωάννου

Διευθυντής Απασχόλησης και Αγοράς Εργασίας ΣΕΒ

σελ. [17](#)

Τα σημαντικά του μήνα

Διυτηρεσιακή Μονάδα Ελέγχου Αγοράς

Ολοκληρώθηκε η δημόσια διαβούλευση του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων σχετικά με την Διυτηρεσιακή Μονάδα Ελέγχου Αγοράς. Το εν λόγω σχέδιο νόμου περιλαμβάνει διατάξεις που ευνοούν την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και την άρση των εμποδίων για την διευκόλυνση των οικονομικών δραστηριοτήτων. Ο ΣΕΒ συμμετείχε στη δημόσια διαβούλευση υποβάλλοντας ολοκληρωμένο υπόμνημα θέσεων στους αρμόδιους φορείς.

Περισσότερα στη σελ. [3](#) και στη σελ. [10](#)

Ηλεκτρονικά Βιβλία

Εκδόθηκε κοινή απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών, κ.Βεσυρόπουλου και Διοικητή της ΑΑΔΕ, κ. Πιτσιλή για την έναρξη εφαρμογής των ηλεκτρονικών βιβλίων.

Περισσότερα στη σελ. [10](#)

Αλληλέγγυα ευθύνη

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών σχέδιο νόμου με τίτλο «Πλαίσιο χορήγησης μικροχρηματοδοτήσεων, ρυθμίσεις χρηματοπιστωτικού τομέα και άλλες διατάξεις». Στο εν λόγω σχέδιο νόμου μεταξύ άλλων προβλέπεται ότι η αλληλέγγυα ευθύνη του άρθρου 31 του ν. 4321/2015 εφαρμόζεται και για οφειλές οι οποίες έχουν βεβαιωθεί πριν από την 12.12.2019.

Περισσότερα στη σελ. [13](#)

ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ

Με το ν.4690/2020 θεσπίστηκε, για το χρονικό διάστημα από 15.06.2020 έως 15.10.2020, μηχανισμός ενίσχυσης της απασχόλησης, με τη μορφή οικονομικής ενίσχυσης βραχυχρόνιας εργασίας, που καλείται «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ».

Περισσότερα στη σελ. [18](#)

01. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Δρ. Ηλίας Κορομηλάς

Προϊστάμενος του Γραφείου Καλής Νομοθέτησης, Γενική Γραμματεία Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων • Προεδρία της Κυβέρνησης, Εκπρόσωπος της Κυβέρνησης στην πλατφόρμα της ΕΕ Fit for Future

[Linkedin](#)

«Καλή Νομοθέτηση: Νομοπαρασκευαστική Διαδικασία και Ανάλυση Συνεπειών Ρύθμισης»

Οι αρνητικές συνέπειες της κακής νομοθέτησης είναι παγκοίμως γνωστές, όπως καταδεικνύεται τόσο από τις εκθέσεις του Γραφείου Καλής Νομοθέτησης, όσο και τις εκθέσεις του Ο.Ο.Σ.Α., σχετικές μονογραφίες, μελέτες κ.λπ.. Η εμπειρία του παρελθόντος έχει αποδείξει ότι όσες μεταρρυθμιστικές απόπειρες βασίστηκαν απλώς στην ψήφιση ενός νέου θεσμικού πλαισίου ή τη δημοσίευση εγκυκλίων, δίχως να διασφαλίζεται η πολιτική στήριξη, η εφαρμογή, η παρακολούθηση και η διαρκής επαναξιολόγησή του, απέτυχαν για μία σειρά από λόγους, οι οποίοι δεν είναι του παρόντος να αναλυθούν. Υπό το φως των ανωτέρω, με την τελευταία μεταρρυθμιστική απόπειρα της Κυβέρνησης¹, επιχειρείται η συστηματοποίηση και κωδικοποίηση σε ένα ενιαίο νομοθέτημα του συνόλου των διάσπαρτων διατάξεων που διέπουν την οργάνωση, τη λειτουργία και τη διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης.

Ειδικότερα, ως προς τη ρυθμιστική παραγωγή και διαδικασία, με τη σύσταση της Προεδρίας της Κυβέρνησης (εφεξής ΠτΚ) ως αυτοτελούς επιτελικής δομής που υπάγεται απευθείας στον Πρωθυπουργό, ο σχεδιασμός του κυβερνητικού προγράμματος συντονίζεται κεντρικά, το κυβερνητικό έργο παρακολουθείται συνολικά και λαμβάνονται όλα τα αναγκαία μέτρα για την εφαρμογή των αρχών και εργαλείων της Καλής Νομοθέτησης. Εντός της ΠτΚ, η Γενική Γραμματεία Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων λειτουργεί ως θεματοφύλακας της καλής νομοθέτησης ενώ η νομοπαρασκευαστική διαδικασία ανατίθεται πλέον σε ειδικές νομοπαρασκευαστικές επιτροπές που συγκροτούνται σε κεντρικό επίπεδο, αξιοποιώντας την προεργασία που γίνεται από τα αρμόδια Υπουργεία. Η ρύθμιση και η Ανάλυση Συνεπειών Ρύθμισης (εφεξής Ανάλυση)² που τη συνοδεύει αξιολογούνται από την Επιτροπή Αξιολόγησης της Ποιότητας της Νομοπαρασκευαστικής Διαδικασίας, στην οποία συμμετέχουν για πρώτη φορά και οικονομολόγοι εγνωσμένου κύρους. Η εν λόγω Επιτροπή εστιάζει τον έλεγχο της στην αποτύπωση των ρεαλιστικών ποσοτικών και ποιοτικών διαστάσεων των προτεινόμενων νομοθετικών ρυθμίσεων, αλλά και κανονιστικών πράξεων βαρύνουσας οικονομικής και κοινωνικής σημασίας. Επιπλέον, προβλέπεται, μεταξύ άλλων, η κατάρτιση σχετικών εγχειριδίων και οδηγιών που αφορούν στη νομοπαραγωγική μεθοδολογία.

Η κατάρτιση των ανωτέρω [εγχειριδίων ολοκληρώθηκε πρόσφατα](#) και, εκτός από τα στελέχη της ΠτΚ, στο έργο αξιοποιήθηκαν πόροι από την Τεχνική Υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με πάροχο την Expertise France. Σε αυτά ενσωματώθηκαν καλές πρακτικές από τη διεθνή και ενωσιακή εμπειρία, λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία της περιοδικής αξιολόγησης (ex ante, interim και ex post) και εισήχθησαν μετρήσιμοι ποσοτικοί και ποιοτικοί δείκτες, όπως ιδίως: Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ, στοιχεία από τη EUROSTAT, εκθέσεις, εγχειρίδια και συστάσεις του Ο.Ο.Σ.Α. και της Παγκόσμιας Τράπεζας, δείκτες της ΕΛ.ΣΤΑΤ. κ.λπ.. Υπό το πρίσμα αυτό, η Ανάλυση αποτελεί κρίσιμο εργαλείο πολιτικής, καθώς η τεκμηρίωση της αναγκαιότητας της ρυθμιστικής παρέμβασης συνδέεται άρρηκτα με την τελική στάθμιση κόστους – οφέλους για την οικονομία, την κοινωνία και τον πολίτη. Ήγουν, στην περίπτωση που τα οφέλη δεν αιτιολογούν την παρέμβαση αυτή, η προτεινόμενη ρύθμιση είτε δεν θα προωθείται, είτε θα τροποποιείται αναλόγως.

Εν κατακλείδι, έχοντας ως δεδομένη την πρόθεση της Κυβέρνησης να προχωρήσει στην υλοποίηση των ήδη προβλεφθέντων μεταρρυθμιστικών πρωτοβουλιών, όπως ιδίως ενίσχυση του θεσμού της διαβούλευσης, αξιολόγηση αποτελεσμάτων εφαρμογής των ρυθμίσεων (ex ante και ex post), μείωση, απλούστευση κι εξορθολογισμός του ρυθμιστικού όγκου, ψηφιοποίηση ρυθμιστικής διαδικασίας, παράλληλα με την προώθηση της νομοθετικής και διοικητικής κωδικοποίησης με σαφείς κανόνες και διαδικασίες, εκτιμάται ότι η παραγωγή των ρυθμίσεων εστιάζει στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας προς όφελος του πολίτη και του μικρομεσαίου επιχειρηματία.

¹ Βλ. τον ν. 4622/2019: «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης.» (Α' 133).

² Όλες οι προβλεπόμενες συνοδευτικές της ρύθμισης εκθέσεις αποτελούν πλέον υποενότητες της Ανάλυσης Συνεπειών, σύμφωνα με το άρθρο 62 του ν. 4622/2019, στην οποία εντάσσονται και δύο νέες καινοτόμες ενότητες: η έκθεση νομιμότητας και η έκθεση εφαρμογής της ρύθμισης.

Ανοιχτές και Ολοκληρωμένες Διαβουλεύσεις

Διυπηρεσιακή Μονάδα Ελέγχου Αγοράς

Ολοκληρώθηκε η δημόσια διαβούλευση του νομοσχεδίου του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων με τίτλο «Διυπηρεσιακή Μονάδα Ελέγχου Αγοράς, διατάξεις για την ανάπτυξη, την έρευνα και την καινοτομία». Με το εν λόγω σχέδιο νόμου **επιχειρείται, αφενός η αναδιάρθρωση του ελεγκτικού μηχανισμού για τον αποτελεσματικότερο έλεγχο της αγοράς σε όλα τα στάδια διακίνησης αγαθών και παροχής υπηρεσιών, μέσω της διυπηρεσιακής συνεργασίας των δημόσιων ελεγκτικών μηχανισμών και αφετέρου εισάγονται διατάξεις που ευνοούν την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και της άρσης των εμποδίων για την διευκόλυνση των οικονομικών δραστηριοτήτων. Ο ΣΕΒ συμμετείχε στη δημόσια διαβούλευση υποβάλλοντας ολοκληρωμένο υπόμνημα θέσεων στους αρμόδιους φορείς, επισημαίνοντας ότι το σχέδιο νόμου καταλείπει σημαντικά περιθώρια για την ουσιαστική προσαρμογή και ευθυγράμμιση στις απαιτήσεις του ν. 4512/2018 όσον αφορά στην προτεινόμενη σύσταση της Διυπηρεσιακής Μονάδας Ελέγχου Αγοράς ως μιας ενιαίας εποπτικής δομής για τον έλεγχο της λειτουργίας της αγοράς και την καταπολέμηση του παράνομου εμπορίου. Ακόμα, περιλαμβάνει σημαντικές ρυθμίσεις για α) την τακτοποίηση οικονομικών και λογιστικών εκκρεμοτήτων που απασχολούσαν το Εθνικό Σύστημα Υποδομών Ποιότητας και το Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης της χώρας, β) θέματα εφοδιαστικής αλυσίδας, γ) βελτιώσεις στο ν. 89/1967, καθώς και στη λειτουργικότητα του ν. 4399/16 και δ) τη θεσμοθέτηση κινήτρων ενθάρρυνσης καινοτομίας, απλοποίησης των διαδικασιών απόδοσης των κινήτρων αυτών και το εθνικό μητρώο νεοφυών επιχειρήσεων.**

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης 2021 – 2025

Το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων θέτει σε δημόσια ηλεκτρονική διαβούλευση **έως την Παρασκευή 10 Ιουλίου 2020** το «Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης 2021 -2025», το οποίο καθορίζει, για την ως άνω πρώτη προγραμματική περίοδο, τις προτεραιότητες ανά τομέα πολιτικής στο πλαίσιο των εθνικών αναπτυξιακών στόχων, τους ειδικούς στόχους και δράσεις, τον συνολικό και ανά Πρόγραμμα προϋπολογισμό, καθώς και τα αποτελέσματα που επιδιώκονται με την εφαρμογή του.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Επιτάχυνση και απλούστευση της ενίσχυσης οπτικοακουστικών έργων

Ολοκληρώθηκε η δημόσια διαβούλευση του νομοσχεδίου του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης με τίτλο: «Επιτάχυνση και απλούστευση της ενίσχυσης οπτικοακουστικών έργων, ενίσχυση της ψηφιακής διακυβέρνησης και άλλες διατάξεις». Με το εν λόγω σχέδιο νόμου επιχειρείται **α) η προώθηση και η απλούστευση των διαδικασιών ενίσχυσης της παραγωγής οπτικοακουστικών έργων στην Ελλάδα, β) η παροχή ψηφιακών δημόσιων υπηρεσιών μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης, και γ) η ενίσχυση της ψηφιακής διακυβέρνησης μέσω διαδικασιών που διευκολύνουν την ψηφιακή διεπαφή του Δημοσίου με τους πολίτες και τις επιχειρήσεις.**

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Ενέργεια

Ολοκληρώθηκε η δημόσια διαβούλευση της ΠΑΕ για:

α) την πρόταση του Διαχειριστή του ΕΣΦΑ σχετικά με τις Δημοπρασίες διάθεσης Μεταφορικής Ικανότητας Παράδοσης στο Σημείο Εισόδου «Κήποι».

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

β) την Συμπληρωματική Δημόσια Διαβούλευση για την **τροποποίηση διατάξεων (5η Αναθεώρηση) του Κώδικα Διαχείρισης του Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου (ΕΣΦΑ)** και προσθήκη νέου άρθρου στον Κανονισμό Τιμολόγησης ΕΣΦΑ.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

γ) την εισήγηση της ΔΑΠΕΕΠ Α.Ε. σχετικά με την **τροποποίηση διατάξεων του Κώδικα ΔΑΠΕΕΠ** για την προσαρμογή του με τις διατάξεις του ρυθμιστικού πλαισίου που θα διέπει τις Αγορές Ηλεκτρικής Ενέργειας μετά την εφαρμογή του ευρωπαϊκού Μοντέλου Στόχου.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

δ) την **θέσπιση μεθοδολογίας υπολογισμού του Επιτρεπόμενου και Απαιτούμενου Εσόδου ΕΔΔΗΕ**, στην οποία ενσωματώνονται: **i)** πρόταση για την θέσπιση μηχανισμού κινήτρου μείωσης του λειτουργικού κόστους (orex) του Διαχειριστή ΕΔΔΗΕ, **ii)** πρόταση για την θέσπιση μεθοδολογίας σχετικά με τον μηχανισμό κινήτρου για τον περιορισμό των απωλειών δικτύου και **iii)** πρόταση αναφορικά με την ενεργοποίηση του μηχανισμού κινήτρου ποιότητας ενέργειας.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Τηλεπικοινωνίες

Η ΕΕΤΤ θέτει σε δημόσια διαβούλευση:

α) έως την Δευτέρα 6 Ιουλίου 2020 το τελικό σχέδιο **μέτρων αναφορικά με τον καθορισμό μεθοδολογίας υπολογισμού των τιμών και τις τιμές των προϊόντων των αγορών:** α) Τερματικών τμημάτων Μισθωμένων Γραμμών χονδρικής [Αγορά 4] και β) Ζευκτικών τμημάτων Μισθωμένων Γραμμών χονδρικής [Αγορά 14].

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

β) έως την Τετάρτη 1 Ιουλίου 2020 τον προσδιορισμό των **εφάπαξ τελών των «αδρανών γραμμών»** (idle lines), στο πλαίσιο της εισαγωγής σχετικού μηχανισμού στην προσφορά αναφοράς χονδρικής τοπικής πρόσβασης ΟΤΕ 2018.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

γ) έως την Τετάρτη 8 Ιουλίου 2020 την **τροποποίηση των δικαιωμάτων χρήσης ραδιοσυχνοτήτων επίγειας ψηφιακής ευρυεκπομπής** για την εγκατάσταση, λειτουργία και εκμετάλλευση δικτύου επίγειας ψηφιακής ευεκπομπής και την παροχή στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών της εταιρείας με τον διακριτικό τίτλο «DIGEA-ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΠΑΡΟΧΟΣ Α.Ε.».

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Πρόσφατες Νομοθετικές εξελίξεις

Πλαίσιο χορήγησης μικροχρηματοδοτήσεων, ρυθμίσεις χρηματοπιστωτικού τομέα

Κατατέθηκε σχέδιο νόμου του Υπουργείου Οικονομικών που θεσπίζει πλαίσιο χορήγησης μικροχρηματοδοτήσεων **μέχρι 25.000€ σε πολύ μικρές επιχειρήσεις ή φυσικά πρόσωπα που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα**, με στόχο την ενίσχυση της δυνατότητας άντλησης κεφαλαίων και την ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

COVID-19: Μέτρα στήριξης επιχειρήσεων

Τροποποιήθηκε η απόφαση σχετικά με την **συνέχιση λειτουργίας τουριστικών καταλυμάτων, κατ' εξαίρεση** της επιβληθείσας προσωρινής απαγόρευσης λειτουργίας και ορίστηκαν τα **ειδικά πρωτόκολλα υγειονομικού περιεχομένου** βάσει των οποίων λειτουργούν οι **τουριστικές επιχειρήσεις**.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#), [εδώ](#), [εδώ](#), [εδώ](#) και [εδώ](#)

Παρασχέθηκε **Εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση** στο πλαίσιο του Κανονισμού 2020/672 σχετικά με την θέσπιση ευρωπαϊκού μέσου προσωρινής στήριξης για τον μετριασμό των κινδύνων ανεργίας λόγω της επιδημικής έκρηξης της νόσου COVID-19.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Προσδιορίστηκαν οι **πληττόμενες επιχειρήσεις** για την **απαλλαγή από την υποχρέωση του 40% του συνολικού μισθώματος** για τον 07. 2020 και ορίστηκε η διαδικασία υποβολής εκδήλωσης ενδιαφέροντος για το **προσωρινό μέτρο ενίσχυσης με την μορφή Επιστρεπτέας Προκαταβολής** για τις πληττόμενες επιχειρήσεις κατά τους μήνες Μάρτιο, Απρίλιο και Μάιο 2020.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#) και [εδώ](#)

Επενδυτικά σχέδια και στρατηγικές επενδύσεις

α) Δημοσιεύθηκε η τέταρτη Προκήρυξη καθεστώτος ενισχύσεων «**Γενική Επιχειρηματικότητα**» του αναπτυξιακού νόμου 4399/2016 και η δεύτερη Προκήρυξη καθεστώτος ενισχύσεων «**Επιχειρηματικότητα Πολύ Μικρών και Μικρών Επιχειρήσεων**» του αναπτυξιακού νόμου 4399/2016.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#) και [εδώ](#)

β) Τροποποιήθηκαν τα ποσοστά δέσμευσης πόρων του Επιχειρησιακού Προγράμματος «**Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία 2014-2020**».

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

γ) Τροποποιήθηκαν τα σχετικά με τον **καθορισμό του ποσού, κατά είδος, ενισχύσεων για τα επενδυτικά σχέδια που υπάγονται στα καθεστώτα ενισχύσεων** του α.ν. 4399/2016 «Γενική Επιχειρηματικότητα», «Νέες ανεξάρτητες ΜΜΕ», «Ενισχύσεις μηχανολογικού εξοπλισμού» και «Επενδύσεις μείζονος μεγέθους» του έτους 2017».

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

δ) Δημοσιεύθηκε η τέταρτη (4η) τροποποίηση της υπουργικής απόφασης σχετικά με την Σύσταση Ταμείου Χαρτοφυλακίου με την επωνυμία «**ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ II**».

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

ε) Αποφασίστηκε η σύσταση, συγκρότηση και λειτουργία της **Συντονιστικής Επιτροπής Στρατηγικών Επενδύσεων (Σ.Ε.Σ.Ε.)** ως ομάδας εργασίας υπό την έννοια της περ. γ' της παρ. 2 του άρθρου 8 του ν. 4622/2019 («**Επιτελικό Κράτος**»).

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Δαπάνες Έρευνας

Τροποποιήθηκαν τα κριτήρια χαρακτηρισμού **δαπανών επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας**.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα

Τροποποιήθηκε προγενέστερη απόφαση σχετικά με την «**Υλοποίηση Προγράμματος για την στήριξη της Επιχειρηματικότητας**, μέσω εναλλακτικών μορφών χρηματοδότησης από την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα Α.Ε.».

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#) και [εδώ](#)

Βιομηχανοποιημένα Καπνά

Καθορίστηκαν οι όροι και οι προϋποθέσεις για την **χορήγησης της άδειας αποστολής, παραλαβής, εισαγωγής, εξαγωγής καπνού**, εισαγωγής βιομηχανοποιημένων καπνών, καθώς και κατασκευής, αποστολής, παραλαβής, εισαγωγής, εξαγωγής εξοπλισμού παραγωγής βιομηχανοποιημένων καπνών.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Χρήση Αιγιαλού

Τροποποιήθηκε προγενέστερη απόφαση σχετικά με τον **καθορισμό των όρων, προϋποθέσεων, τεχνικών θεμάτων**, αναγκαίων λεπτομερειών και διαδικασίας για την **παραχώρηση** απλής χρήσης αιγιαλού, παραλίας, όχθης και παρόχθιας ζώνης, υδάτινου στοιχείου θάλασσας, λιμνοθάλασσας, μεγάλων λιμνών και πλεύσιμων ποταμών.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Διεκπεραίωση από ΚΕΠ

Καθορίστηκαν οι **διαδικασίες αρμοδιότητας Υπουργείου Δικαιοσύνης** και των αντίστοιχων εντύπων που διεκπεραιώνονται και μέσω των Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ).

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Αγωγός Φυσικού Αερίου

Εγκρίθηκε η εγκατάσταση και διαδρομή του Χερσαίου Τμήματος μήκους 8,2km του ελληνικού τμήματος του **υποθαλάσσιου Αγωγού Φυσικού Αερίου Υψηλής Πίεσης (ΠΟΣΕΙΔΩΝ)** από τις εγκαταστάσεις Μέτρησης και Συμπίεσης στην Περιφερειακή Ενότητα Θεσπρωτίας της Περιφέρειας Ηπείρου.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Μεταφορικό Ισοδύναμο

Τροποποιήθηκε η απόφαση «**Πλήρης εφαρμογή του μέτρου «Μεταφορικό Ισοδύναμο» (Μ.Ι.) στις ωφελούμενες μονάδες (επιβάτες)**».

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας

Τροποποιήθηκαν τα σχετικά με τον **καθορισμό τεχνολογιών ή και κατηγοριών σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. που εντάσσονται σε καθεστώς στήριξης με την μορφή Λειτουργικής Ενίσχυσης μέσω υποβολής προσφορών** και καθορίστηκε η διαδικασία οριστικής εκκαθάρισης της μεθοδολογίας βάσει της οποίας καθορίζεται η **τιμολόγηση του διακανονισμού των συναλλαγών** και κάθε άλλης λεπτομέρειας για την αποζημίωση, από την ημερομηνία ενεργοποίησης της σύνδεσης κάθε σταθμού μέχρι και την 31.10.2019 σύμφωνα με το άρθρο 61 του ν. 4546/2018.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#) και [εδώ](#)

Αποφάσεις Ανεξάρτητων Αρχών & Οργάνων

Πιστωτικά Ιδρύματα

Καθορίστηκαν οι όροι και προϋποθέσεις για την **εξ αποστάσεως ηλεκτρονική ταυτοποίηση φυσικών προσώπων κατά την σύναψη επιχειρηματικής σχέσης με τα πιστωτικά ιδρύματα** και τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς που εποπτεύονται από την Τράπεζα της Ελλάδος.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

ΡΑΕ

Με απόφαση της ΡΑΕ:

α) τροποποιήθηκε το πρόγραμμα «**ΕΓΓΥΗΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ**» του Διαχειριστή ΔΕΔΔΗΕ Α.Ε. ως προς τους χρόνους έναρξης εφαρμογής των διατάξεων της υπ' αριθ. 1151Α/2019.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

β) εγκρίθηκε το **Εγχειρίδιο Λειτουργίας Δικτύου του Κώδικα Διαχείρισης του Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΕΔΔΗΕ)**.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

γ) εγκρίθηκε η **Μεθοδολογία Υπολογισμού Φορτίου Αναφοράς Χαρτοφυλακίων Κατανεμόμενων Φορτίων**.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

δ) τροποποιήθηκε ο **Κανονισμός Λειτουργίας της Αγοράς Επόμενης Ημέρας και Ενδοημερήσιας Αγοράς**.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

ε) εγκρίθηκε η **Επενδυτική Πολιτική της EnExClear Α.Ε.**

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

στ) ορίστηκε το **Μοντέλο Πληροφόρησης για την Ζώνη Εξισορρόπησης του Εθνικού Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου**.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

ζ) εγκρίθηκε η εισήγηση της EnExClear Α.Ε. αναφορικά με την **Μεθοδολογία Επιβολής Μέτρων κατά των Εκκαθαριστικών Μελών**.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

η) τροποποιήθηκε η υπ' αριθ. 423/ 2016 απόφαση αυτής ως προς τις ενότητες Γ1, Δ1 και Ε της **Μεθοδολογίας Υπολογισμού της Τιμής Εκκίνησης των Δημοπρασιών ποσοτήτων φυσικού αερίου της ΔΕΠΑ Α.Ε.**

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

θ) τροποποιήθηκε η **μεθοδολογία καθορισμού των τυπικών χαρακτηριστικών κατανάλωσης και δημιουργίας τυπικών καμπυλών κατανάλωσης μη ωρομετρούμενων τελικών πελατών** και σύμφωνα με το άρθρο 21 του Κώδικα Διαχείρισης Δικτύων Διανομής Φυσικού Αερίου και κωδικοποιήθηκε σε ενιαίο κείμενο.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

ι) εγκρίθηκε ο **Κατάλογος Επικουρικών και Τιμολογούμενων Υπηρεσιών των Δικτύων Διανομής Θεσσαλονίκης και Θεσσαλίας** και των μοναδιαίων τιμών αυτών.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

ια) εγκρίθηκε πρόταση της ΔΕΣΦΑ Α.Ε. για την **τροποποίηση και προσθήκη νέων διατάξεων στις Πρότυπες Συμβάσεις Πλαίσιο για την Μεταφορά Φυσικού Αερίου και την Χρήση Εγκατάστασης ΥΦΑ**.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

ιβ) τροποποιήθηκε η κοινή πρόταση των Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς (ΔΣΜ) της περιφέρειας υπολογισμού δυναμικότητας Νοτιοανατολικής Ευρώπης **για την μεθοδολογία υπολογισμού δυναμικότητας**.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

ιγ) αναπροσαρμόστηκαν τα **ετήσια ανταποδοτικά τέλη** υπέρ ΡΑΕ για το έτος 2020.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

ιδ) εγκρίθηκε ο **προϋπολογισμός** της εταιρείας «Εταιρεία Εκκαθάρισης Συναλλαγών Χρηματιστηρίου Ενέργειας Α.Ε.» για το έτος 2020 σύμφωνα με το άρθρο 117B παρ. 11 του ν. 4001/2011.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

ιε) εγκρίθηκε το **Αίτημα Επένδυσης και ο Διασυννοριακός Επιμερισμός Κόστους** του Έργου Κοινού Ενδιαφέροντος 6.8.3. «Διασυνδετήριος Αγωγός Φυσικού Αερίου Βουλγαρίας-Σερβίας επί της Βουλγαρικής Επικράτειας (IBS)» μεταξύ της Ελλάδας και της Βουλγαρίας.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

ΕΕΤΤ

Με απόφαση της ΕΕΤΤ:

α) εγκρίθηκαν **νέες μειωμένες τιμές μισθωμένων γραμμών χονδρικής**, για αστικά κυκλώματα έως και 39% και των υπεραστικών έως και 30%.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#) και [εδώ](#)

β) εγκρίθηκε το **Τεχνοοικονομικό Μοντέλο Bottom up LRIC+ για τον καθορισμό των τιμών των υπό ρύθμιση υπηρεσιών των αγορών χονδρικής τοπικής πρόσβασης σε σταθερή θέση και χονδρικής κεντρικής πρόσβασης**

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

γ) δόθηκαν διευκρινήσεις σχετικά με την εφαρμογή του Παραρτήματος Β' της απόφασης της ΕΕΤΤ σχετικά με τον **Κανονισμό Καθορισμού των Τελών Χρήσης του Φάσματος** και των Τελών Εκχώρησης Ραδιοσυχνοτήτων για την Υπηρεσία Δορυφορικής Εξερεύνησης της Γης.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

δ) επανασυγκροτήθηκαν οι **Διαρκείς Επιτροπές Ακροάσεων** σε θέματα παροχής ταχυδρομικών υπηρεσιών.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

ε) εγκρίθηκαν οι **προσωρινές τιμές των υπό ρύθμιση προϊόντων και υπηρεσιών των αγορών: α)** Τερματικών τμημάτων Μισθωμένων Γραμμών χονδρικής [ΑΓΟΡΑ 4 Σύστασης Ευρωπαϊκής Επιτροπής του 2014], **β)** Ζευκτικών τμημάτων Μισθωμένων Γραμμών χονδρικής [ΑΓΟΡΑ 14, Σύστασης Ευρωπαϊκής Επιτροπής του 2003].

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

02. ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Κατερίνα Πέρρου

PhD (Lon) • Επιστημονική Συνεργάτης Νομικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών • Νομική Σύμβουλος Διοικητή ΑΑΔΕ

[Linkedin](#)

«Επίλυση Διασυννοριακών Φορολογικών Διαφορών εντός της ΕΕ»

Με την υιοθέτηση της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/1852 του Συμβουλίου της 10ης Οκτωβρίου 2017 για τους μηχανισμούς επίλυσης φορολογικών διαφορών στην Ευρωπαϊκή Ένωση, **δημιουργείται ένα νέο περιβάλλον για την επίλυση των διασυννοριακών φορολογικών διαφορών εντός της ΕΕ** και προστίθεται ένα ακόμα εργαλείο ικανό να προσφέρει ασφάλεια δικαίου σε φορολογούμενους και φορολογικές αρχές εντός της ΕΕ.

Για την επίλυση των διεθνών φορολογικών διαφορών οι φορολογούμενοι μπορούν, παράλληλα με την προσφυγή τους στα εθνικά δικαστήρια, να ακολουθήσουν τη **διαδικασία αμοιβαίου διακανονισμού (ΔΑΔ) που προβλέπεται στις οικείες διμερείς Συμβάσεις Αποφυγής Διπλής Φορολογίας (ΣΑΔΦ)**, η οποία συμπληρώνεται σε ορισμένες περιπτώσεις από μια διαδικασία τύπου διαιτησίας, ή, εφόσον πρόκειται για διαφορές transfer pricing, τη διαδικασία που προβλέπεται στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση Διαιτησίας (Σύμβαση 90/436/ΕΟΚ «για την εξάλειψη της διπλής φορολογίας σε περίπτωση διορθώσεως των κερδών συνδεδεμένων επιχειρήσεων» (κυρώθηκε με το ν. 2216/1994).

Για την εφαρμογή της ΔΑΔ έχουν εκδοθεί οι **ΠΟΛ.1049/2017** και **ΠΟΛ.1129/2017** ενώ έχει επίσης δημοσιευθεί, στον ιστότοπο της ΑΑΔΕ, ένα [Εγχειρίδιο με πρακτικές οδηγίες](#). Με το Σχέδιο Δράσης BEPS του ΟΟΣΑ, επήλθαν ορισμένες βελτιώσεις στη ΔΑΔ, ώστε αυτή να καταστεί πιο αποτελεσματική. Η **Ελλάδα έχει ήδη δεσμευθεί**, κατά την υπογραφή της Πολυμερούς Συμφωνίας για την εφαρμογή των αποτελεσμάτων του Σχέδιου Δράσης, τον Ιούνιο του 2017, **για την τροποποίηση των σχετικών διατάξεων των εν ισχύ ΣΑΔΦ ώστε αφενός να υιοθετηθεί το ελάχιστο πρότυπο και αφετέρου να συμπληρωθούν οι σχετικές ΣΑΔΦ με τη διαδικασία της διαιτησίας**. Με την κύρωση της Πολυμερούς, οι διατάξεις για τη ΔΑΔ στις επιμέρους ΣΑΔΦ θα εναρμονισθούν με το ελάχιστο πρότυπο και θα συμπληρωθούν, όπου επιλεγεί αμοιβαία, με τη διαδικασία Διαιτησίας (κυρίως αυτό θα συμβεί στις ΣΑΔΦ της Ελλάδας με τα άλλα ΚΜ της ΕΕ).

Η Οδηγία 2017/1852 υιοθετήθηκε με σκοπό να καταστεί η μόνη, κοινή διαδικασία εντός της ΕΕ. **Τρία είναι, κυρίως, τα πεδία στα οποία η Οδηγία καινοτομεί**. Το πρώτο είναι η σημαντική **βελτίωση της θέσης του φορολογούμενου, ο οποίος, χωρίς να καθίσταται «διάδικος», γίνεται, ωστόσο, ουσιαστικός ρυθμιστής της διαδικασίας**. Προβλέπεται η δυνατότητα ενημέρωσής του για την εξέλιξη της διαδικασίας σε κάθε στάδιο καθώς και πολλές δυνατότητες προσφυγής στα εθνικά δικαστήρια για την θεραπεία της πλημμελούς εφαρμογής της Οδηγίας ή της άρνησης της φορολογικής αρχής να ικανοποιήσει βάσιμο αίτημά του. Το **δεύτερο** είναι η δυνατότητα δημιουργίας μιας **Μόνιμης Επιτροπής για την επίλυση των φορολογικών διαφορών εντός ΕΕ**,³ αντί για τις ad hoc επιτροπές που προβλέπονται μέχρι σήμερα. Μια τέτοια εξέλιξη θα δημιουργούσε τις προϋποθέσεις για μεγαλύτερη ομοιογένεια στον τρόπο επίλυσης των φορολογικών διαφορών με άμεση συνέπεια την αυξημένη ασφάλεια δικαίου. Το **τρίτο** είναι η **υποχρέωση δημοσίευσης των αποφάσεων**, ανεξαρτήτως διαδικασίας που ακολουθήθηκε. Η δημοσίευση των (ανωνυμοποιημένων) αποφάσεων συμβάλει όχι μόνο στην εμπέδωση σχέσης εμπιστοσύνης μεταξύ φορολογουμένων και φορολογικών αρχών, αλλά και στη δημιουργία ασφάλειας δικαίου. Τα πλεονεκτήματα αυτά, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του ΚΦΔ (ιδίως το άρθρο 36) που θωρακίζουν την αποτελεσματικότητα της ΔΑΔ και εξασφαλίζουν την **εφαρμογή της συμφωνίας που θα επιτευχθεί, προσφέρουν αυξημένη ασφάλεια και ταχύτητα στην επίλυση των διασυννοριακών φορολογικών διαφορών, καθιστώντας τη διαδικασία αυτή σημαντικό εργαλείο αναπτυξιακού χαρακτήρα**.

³ Βλ την πρόταση που έχει εκπονηθεί από Sophia Piotrowski, Roland Ismer, Philip Baker, Jérôme Monsenego, Katerina Perrou, Raffaele Petrucci, Ekkehart Reimer, Fernando Serrano Antón, Lukasz Stankiewicz, Edoardo Traversa, Jasna Voje, Towards a Standing Committee Pursuant to Article 10 of the EU Tax Dispute Resolution Directive: A Proposal for Implementation, Intertax 2019, 8, σελ. 678.

Ανοιχτές και Ολοκληρωμένες Διαβουλεύσεις

Προσαύξηση κατά 100% της έκπτωσης δαπανών επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας

Ολοκληρώθηκε η δημόσια διαβούλευση του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων επί του σχεδίου με τίτλο: «**Διυπηρεσιακή Μονάδα Ελέγχου Αγοράς, Ελέγχου Αγοράς, διατάξεις για την ανάπτυξη, την έρευνα και την καινοτομία**» με το οποίο, μεταξύ άλλων, στο Κεφάλαιο Δ' : ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ προβλέπεται η **προσαύξηση κατά 100% της έκπτωσης δαπανών επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας**. Οι ως άνω δαπάνες εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων κατά τον χρόνο της πραγματοποίησής τους προσαυξημένες κατά ποσοστό εκατό τοις εκατό (100%). Τα **κριτήρια χαρακτηρισμού των δαπανών** της παρούσας καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και του αρμοδίου για την Έρευνα και την Τεχνολογία Υπουργού μετά από εισήγηση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων. Ο **ΣΕΒ** συμμετείχε στη δημόσια διαβούλευση επισημαίνοντας στους αρμόδιους φορείς ότι η θεσμοθέτηση κινήτρων ενθάρρυνσης καινοτομίας και απλοποίησης των διαδικασιών απόδοσης των κινήτρων αυτών, κινούνται προς τη σωστή κατεύθυνση.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Πρόσφατες Νομοθετικές εξελίξεις

Ηλεκτρονικά Βιβλία (πλατφόρμα MyData)

Εκδόθηκε κοινή απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών, κ.Βεσυρόπουλου και του Διοικητή της ΑΑΔΕ, κ. Πιτσιλή, με την οποία προσδιορίζεται η έκταση εφαρμογής, οι εξαιρέσεις, τα δεδομένα που διαβιβάζονται, ο χρόνος διαβίβασης, αλλά και κάθε άλλο **αναγκαίο ζήτημα γύρω από τη διαδικασία εφαρμογής των ηλεκτρονικών βιβλίων**. Ειδικότερα, **α)** από τις **20.07.2020 διαβιβάζονται υποχρεωτικά** στην ψηφιακή πλατφόρμα myData τα δεδομένα της σύνοψης εσόδων, καθώς και τα δεδομένα της σύνοψης εξόδων σε περίπτωση αυτοτιμολόγησης, των λογιστικών στοιχείων που εκδίδονται από την ημερομηνία αυτή και μετά **μέσω παρόχων** υπηρεσιών ηλεκτρονικής έκδοσης στοιχείων, ενώ από την ίδια ημερομηνία και μετά διαβιβάζεται προαιρετικά ο αντίστοιχος χαρακτηρισμός εσόδων, καθώς και ο αντίστοιχος χαρακτηρισμός εξόδων σε περίπτωση αυτοτιμολόγησης **β)** από την **01.10.2020 διαβιβάζονται υποχρεωτικά** στην ψηφιακή πλατφόρμα myData τα δεδομένα της σύνοψης και ο χαρακτηρισμός εσόδων και εξόδων των λογιστικών στοιχείων που εκδίδονται από την ημερομηνία αυτή και μετά, με **τους λοιπούς τρόπους διαβίβασης πέραν των παρόχων** υπηρεσιών ηλεκτρονικής έκδοσης στοιχείων **γ)** έως τις **31.12.2020** διαβιβάζονται στην ΑΑΔΕ **τα δεδομένα της σύνοψης και οι χαρακτηρισμοί εσόδων**, καθώς και τα δεδομένα της σύνοψης και ο χαρακτηρισμός εξόδων σε περίπτωση αυτοτιμολόγησης, που αφορούν σε λογιστικά στοιχεία που έχουν εκδοθεί από την 01.01.2020 έως και την 30.09.2020, εκτός από τα δεδομένα που οι οντότητες διαβίβασαν προγενέστερα σύμφωνα με την παραπάνω περίπτωση. Ειδικά στην περίπτωση μη τήρησης της υποχρέωσης διαβίβασης δεδομένων από τον εκδότη των παραπάνω περιπτώσεων που διενεργείται έως 31.12.2020, αυτά διαβιβάζονται από τον λήπτη από 01.01.2021 έως και 28.02.2021. Ο εκδότης μπορεί να αποδεχθεί και να χαρακτηρίσει τις εν λόγω συναλλαγές έως 31.03.2021 **δ)** έως τις **28.02.2021** διαβιβάζονται στην ΑΑΔΕ τα δεδομένα της σύνοψης και οι χαρακτηρισμοί εξόδων, καθώς και οι χαρακτηρισμοί εσόδων σε περίπτωση αυτοτιμολόγησης, που αφορούν σε λογιστικά στοιχεία που έχουν εκδοθεί από την 01.01.2020 έως και την 30.09.2020, εκτός από τα δεδομένα που οι οντότητες διαβίβασαν προγενέστερα σύμφωνα με την παραπάνω περίπτωση.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Πλαίσιο χορήγησης μικροχρηματοδοτήσεων, ρυθμίσεις χρηματοπιστωτικού τομέα

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών σχέδιο νόμου με τίτλο «Πλαίσιο χορήγησης μικροχρηματοδοτήσεων, ρυθμίσεις χρηματοπιστωτικού τομέα και άλλες διατάξεις» με το οποίο μεταξύ άλλων **α)** για τις πληττόμενες επιχειρήσεις και φυσικά πρόσωπα, επεκτείνεται και για τον μήνα Ιούνιο 2020, η έκπτωση 25% για την εμπρόθεσμη καταβολή των δόσεων βεβαιωμένων οφειλών και δόσεις ρυθμίσεων ή διευκολύνσεων τμηματικής καταβολής, **β)** η **αλληλέγγυα ευθύνη του άρθρου 31 του ν. 4321/2015 για την καταβολή των ασφαλιστικών και λοιπών επιβαρύνσεων προς τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης** προσώπων που έχουν διατελέσει σε επιτελική διοικητική θέση νομικού προσώπου ή νομικών οντοτήτων **εφαρμόζεται και για οφειλές** οι οποίες έχουν βεβαιωθεί **πριν** από τη θέση σε ισχύ του ν. 4646/2019 (12.12.2019) και **γ)** προτείνονται νέες ρυθμίσεις αναφορικά με την ακύρωση ή την τροποποίηση άμεσου προσδιορισμού φόρου, πράξης προσδιορισμού φόρου και πράξης επιβολής προστίμου.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Covid 19: Μέτρα στήριξης των επιχειρήσεων

Με το ν. 4690/2020 κυρώνεται και έχει ισχύ νόμου από τη δημοσίευσή της, η από **α) 13.4.2020 Π.Ν.Π. «Μέτρα για την αντιμετώπιση των συνεχιζόμενων συνεπειών της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και άλλες κατεπείγουσες διατάξεις»** (Α' 84) και η από **β) 01.5.2020 Π.Ν.Π. «Περαιτέρω μέτρα για την αντιμετώπιση των συνεχιζόμενων συνεπειών της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και την επάνοδο στην κοινωνική και οικονομική κανονικότητα»** (Α' 90). Περαιτέρω, με το ν. 4190/2020 προβλέπονται και λοιπές διατάξεις, μεταξύ άλλων, και διατάξεις που αφορούν σε **μέτρα φορολογικού χαρακτήρα**. Ειδικότερα: **α)** στο **άρθρο 3** προβλέπεται η επέκταση του ευεργετήματος της **έκπτωσης ποσοστού 25% σε εμπρόθεσμα καταβαλλόμενες δόσεις βεβαιωμένων οφειλών μηνός Μαΐου 2020** για πληττόμενες επιχειρήσεις και φυσικά πρόσωπα του άρθρου 2 της από 11.03.2020 ΠΝΠ. **β)** στο **άρθρο 5** προβλέπεται η **παράταση προθεσμίας έως την 31.07.2020** οπότε και καθίστανται **ληξιπρόθεσμες οι οφειλές από πράξεις διοικητικού προσδιορισμού φόρου** που εκδόθηκαν μέχρι την 31.12.2019 για αναδρομικώς εισπραχθείσες αποδοχές **γ)** στο **άρθρο 8** προβλέπεται ότι οι **διατάξεις του άρθρου 50 του ν. 4174/2013 (ΚΦΔ)** εφαρμόζονται και στην περίπτωση **ορισμού ή εκλογής προσωρινής διοίκησης** σύμφωνα με την παρ. 2 του ν. 4640/2019, με την προϋπόθεση ότι οι οφειλές της παρ. 1 του άρθρου 50 του ν. 4174/2013 γεννήθηκαν και κατέστησαν ληξιπρόθεσμες κατά τη διάρκεια της θητείας των ανωτέρω προσώπων και δεν καταβλήθηκαν ή δεν αποδόθηκαν στο Δημόσιο από δόλο ή βαρεία αμέλειά τους **δ)** στο **άρθρο 11** προβλέπεται η για το χρονικό διάστημα από την 01.06.2020 έως την 31.10.2020 **μειωμένος συντελεστής Φ.Π.Α. ποσοστού 13%** από 24% που ισχύει, για τα **μη αλκοολούχα ποτά**, χωρίς προσθήκη αλκοόλης σε οποιαδήποτε αναλογία και για τα **αεριούχα νερά**, τις **υπηρεσίες μεταφοράς προσώπων και των αποσκευών τους** και τις υπηρεσίες σχετικά με την **εκμετάλλευση καφενείων, καφετεριών, ζαχαροπλαστείων, εστιατορίων, ψητοπωλείων, οινομαγειρειών** και λοιπών συναφών προς αυτές επιχειρήσεων, πλην των κέντρων διασκέδασης, με εξαίρεση τη διάθεση ποτών που περιέχουν οινόπνευμα σε οποιαδήποτε αναλογία **ε)** στο **άρθρο 13** προβλέπεται ότι οι **εκμισθωτές** εφόσον εισέπραξαν μειωμένο μίσθωμα κατά τουλάχιστον 40%, έχουν **δικαίωμα έκπτωσης ποσού ίσου με ποσοστό 20% επί του 60%** των μισθωμάτων των μηνών αυτών λογιζομένων πριν την ως άνω μείωση, από οφειλές με **καταληκτική ημερομηνία καταβολής προς τη φορολογική αρχή από 31.7.2020 και μετά**, πλην των οφειλών από ρυθμίσεις/διευκολύνσεις τμηματικής καταβολής, οφειλών υπέρ αλλοδαπού δημοσίου και από ανάκτηση κρατικών ενισχύσεων **στ)** στο **άρθρο 14** προβλέπεται η **παράταση προθεσμιών καταβολής βεβαιωμένων οφειλών** και δόσεων ρυθμίσεων/διευκολύνσεων τμηματικής καταβολής (για τους μήνες Μάρτιο- Απρίλιο παρατείνονται έως 31.08.2020, για το μήνα Μάιο έως 30.09.2020 και για το μήνα Ιούνιο έως 30.10.2020) και η αναστολή εισπράξης ληξιπρόθεσμων οφειλών **ζ)** στο **άρθρο 16 φορολογικός συντελεστής εισοδήματος δεκαπέντε τοις εκατό (15%) των κυβερνητών, συγκυβερνητών και μηχανικών αεροσκαφών** αεροπορικών εταιρειών με φορολογική κατοικία ή μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα.

Για το ιστορικό το σχεδίου νόμου πιάστε [εδώ](#) και για το ν.4690/2020 πιάστε [εδώ](#)

Με την **A.1117/2020** προβλέπεται το **πλαίσιο εφαρμογής της απαλλαγής από τον Ειδικό Φόρο Κατανάλωσης της αιθυλικής αλκοόλης**, ποιοι είναι οι δικαιούχοι παραλαβής, πώς γίνεται η έγκριση παραλαβής, ποια η διαδικασία και τα δικαιολογητικά, ποιες είναι οι υποχρεώσεις των δικαιούχων απαλλαγής επιχειρήσεων, βιομηχανιών ή βιοτεχνιών, καθώς επίσης προβλέπεται η διαδικασία ελέγχου για τη διαπίστωση της νόμιμης χρήσης της.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Με την **E.2070/2020** τροποποιείται η E.2052/2020 «Οδηγίες σχετικά με την εφαρμογή της με αριθμ. 39162 ΕΞ 15-04-2020 ΕΞ 2020 ΚΥΑ με τίτλο «Αποζημίωση ειδικού σκοπού για την ενίσχυση επιχειρήσεων, λόγω της εμφάνισης και διάδοσης του κορωνοϊού COVID-19». Ειδικότερα, στο τέλος της παραγράφου 4 της E.2052/2020 προστίθεται εδάφιο ως ακολούθως: «**Ειδικά για τις επιχειρήσεις που έκαναν έναρξη για πρώτη φορά από την 1η Απριλίου 2019 και μετά, το κριτήριο αυτό δεν έχει εφαρμογή, καθώς σκοπός της διάταξης είναι να εξαιρέσει από το κριτήριο επιχειρήσεις που έχουν συσταθεί μέσα στο τελευταίο δωδεκάμηνο και οι οποίες είναι πιθανό μην έχουν προλάβει να αποκτήσουν θετικό κύκλο εργασιών.**»

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Με την **E.2080/2020** κοινοποιούνται οι διατάξεις του άρθρου 11 του ν. 4690/2020 και παρέχονται οδηγίες για την εφαρμογή τους. Ειδικότερα, στα αγαθά στα οποία εφαρμόζεται ο **μειωμένος συντελεστής 13% από 01.06.2020 έως και 31.10.2020** περιλαμβάνεται, μεταξύ άλλων, **το νερό** (φυσικά ή τεχνητά μεταλλικά νερά, αεριούχα νερά, πάγος και χιόνι) και **τα μη αλκοολούχα ποτά** (λεμονάδα, πορτοκαλάδα, λεμονίτα, βυσσινάδα, ποτά τύπου, μπίρα χωρίς αλκοόλη, **καφές** έτοιμος προς πόση, **τσάι** έτοιμο προς πόση, υποκατάστατα του γάλακτος, **φρουτοχυμοί**, τονωτικά παρασκευάσματα. Αναφορικά με τις υπηρεσίες εστίασης, με τις νέες διατάξεις **διευρύνεται η εφαρμογή του μειωμένου συντελεστή ΦΠΑ (13%) στις επιτόπιες καταναλώσεις μη αλκοολούχων ποτών**. Περαιτέρω, παρέχονται διευκρινίσεις σχετικά με την εφαρμογή των συντελεστών ΦΠΑ από ξενοδοχειακές επιχειρήσεις που παρέχουν υπηρεσίες διαμονής και εστίασης έναντι ενιαίας τιμής.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Με την **A.1135/2020** προβλέπεται ότι ο **μισθωτής επαγγελματικής μίσθωσης** προς εγκατάσταση επιχείρησης, η οποία **εξακολουθεί να πλήττεται οικονομικά** λόγω του COVID-19 **κατά το μήνα Ιούνιο**, ήτοι επιχείρησης η οποία έχει ενεργό, κύριο Κωδικό Αριθμό Δραστηριότητας (ΚΑΔ) στις 20 Μαρτίου 2020 έναν από τους αναφερόμενους στο Παράρτημα, το οποίο και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας, ή της οποίας τα ακαθάριστα έσοδα ενεργού κατά τις 20 Μαρτίου 2020 ΚΑΔ δευτερεύουσας δραστηριότητας από τους αναγραφόμενους στο Παράρτημα, όπως αυτά προκύπτουν από την αρχική δήλωση φόρου εισοδήματος φορολογικού έτους 2018, είναι μεγαλύτερα από τα ακαθάριστα έσοδα που αντιστοιχούν στο κύριο ΚΑΔ στις 20 Μαρτίου 2020, **απαλλάσσεται από την υποχρέωση καταβολής του 40% του συνολικού μισθώματος για τον μήνα Ιούνιο 2020**.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Με την **E.2083/2020** διευκρινίζεται ότι ο εν λόγω **συμψηφισμός των ως άνω ποσών θα διενεργηθεί σε βεβαιωμένες οφειλές από δόσεις ρυθμίσεων με καταληκτική ημερομηνία καταβολής εντός του Ιουνίου και επόμενων μηνών**. Επισημαίνεται ότι για την πίστωση δόσεων ρυθμίσεων απαιτείται η εξόφληση των δόσεων των προηγούμενων μηνών. Ειδικά **για τον συμψηφισμό του ΦΠΑ με οφειλές ΦΠΑ φορολογικής περιόδου Απριλίου**, για τις οποίες έληξε η προθεσμία υποβολής δήλωσης στις 29 Μαΐου, **και με οφειλές από παρακρατούμενους φόρους**, για τις οποίες η προθεσμία υποβολής δηλώσεων έληξε την 1η Ιουνίου, για την έγκαιρη διεκπεραίωση της διαδικασίας παρέχεται η δυνατότητα στους δικαιούχους του ανωτέρω ευεργετήματος να **υποβάλουν αίτημα συμψηφισμού μέσω email** στη ΔΟΥ τους **μέχρι και την Τετάρτη 17 Ιουνίου 2020**. Υπενθυμίζεται ότι σε περίπτωση μη υποβολής αιτήματος συμψηφισμού από μέρους του φορολογούμενου, οι Υπηρεσίες μας θα προβούν σε αυτεπάγγελτο συμψηφισμό, με οφειλές με καταληκτικές ημερομηνίες καταβολής μετά την 1η Ιουνίου 2020.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Με την **Ε.2084/2020** παρέχονται διευκρινίσεις αναφορικά με τους **δικαιούχους που εντάσσονται στις περιγραφικές κατηγορίες. Δεν απαιτείται η υποβολή** της ως άνω υπεύθυνης δήλωσης **για όσες εκ των ανωτέρω επιχειρήσεων υποβάλουν αίτηση χορήγησης της Αποζημίωσης Ειδικού Σκοπού.**

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Διαδικασία επιστροφής του ΦΠΑ

Καθορίζεται η **διαδικασία επιστροφής πιστωτικού υπολοίπου Φ.Π.Α** και προβλέπονται οι **προϋποθέσεις και η διαδικασία καταβολής του ποσού** επιστροφής.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Προθεσμία της απάντησης επί της ενδικοφανούς προσφυγής

Παρατείνεται έως και τις 30.9.2020 η προθεσμία των **120 ημερών** από την υποβολή της **ενδικοφανούς προσφυγής στη Φορολογική Διοίκηση**, που **δεν έχει συμπληρωθεί από την 1η Ιουνίου 2020 έως και την 31η Ιουλίου 2020**, εφόσον έως και την 1η Ιουνίου 2020 δεν έχει εκδοθεί η σχετική απόφαση.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Μέτρα διασφάλισης του δημοσίου συμφέροντος

Προληπτικά ή διασφαλιστικά μέτρα δημοσίου συμφέροντος άμεσου και επείγοντος χαρακτήρα, **επιβάλλονται άμεσα σε βάρος του υπόχρεου παραβάτη όταν διαπιστώνεται** κατά τον φορολογικό έλεγχο συνολικά ποσό Φ.Π.Α., Φ.Κ.Ε., φόρου ασφαλιστρών, παρακρατούμενων, επιρριπτόμενων φόρων, τελών και εισφορών, **πάνω από 150.000 ευρώ.** Η Φορολογική Διοίκηση **απαγορεύεται να παραλαμβάνει ή να χορηγεί κάθε έγγραφο που απαιτείται κατά τις κείμενες διατάξεις για τη μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων** του υπόχρεου παραβάτη και των προσώπων σε βάρος των οποίων λαμβάνονται τα ως άνω μέτρα ενώ με πράξη διασφάλισης **δεσμεύεται και το 50%** των καταθέσεων, των πάσης φύσεως λογαριασμών, των χρηματικών παρακαταθηκών και του χρηματικού περιεχομένου των θυρίδων.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Φορολογικοί έλεγχοι κατά το έτος 2020

Οι προς έλεγχο υποθέσεις κατατάσσονται ανά Υπηρεσία Ερευνών και Διασφάλισης Δημοσίων Εσόδων σε φθίνουσα σειρά ταξινόμησης, σύμφωνα με την τελική μοριοδότησή τους, βάσει αυτοματοποιημένου μοντέλου αντικειμενικής αξιολόγησης. **Ανεξαρτήτως από την προτεραιοποίησή τους, ολοκληρώνονται υποθέσεις** που προέκυψαν από **εισαγγελικές παραγγελίες, εντολές ανακριτικών και προανακριτικών πράξεων**, περιλαμβανομένων αιτημάτων και **εντολών διενέργειας φορολογικών ελέγχων**, από έρευνες-έλεγχοι για τις οποίες, κατά τη δημοσίευση της παρούσας, **έχει εκδοθεί σημείωμα διαπιστώσεων ελέγχου** ή έχει γίνει **άρση του τραπεζικού ή χρηματιστηριακού απορρήτου** και έχει επιδοθεί **αίτημα παροχής πληροφοριών.** Επίσης, υποθέσεις των Υ.Ε.Δ.Δ.Ε. που αφορούν σε διενέργεια μερικών επιτόπιων στοχευμένων ελέγχων, καθώς και υποθέσεις που αφορούν **σε διασταυρωτικούς ελέγχους ενδοκοινοτικών συναλλαγών (VIES).**

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Από το σύνολο των υποθέσεων εκάστης ελεγκτικής υπηρεσίας ελέγχονται, κατά προτεραιότητα, οι υποθέσεις που συγκεντρώνουν την υψηλότερη μοριοδότηση. Επίσης, ολοκληρώνονται άμεσα υποθέσεις προς έλεγχο, ενδεικτικά: α) Υποθέσεις που αφορούν σε **εκθέσεις έρευνας των Υ.Ε.Δ.Δ.Ε.,** β) Υποθέσεις που αφορούν σε **πορισματικές εκθέσεις από τη Διεύθυνση Ερευνών Οικονομικού Εγκλήματος,** γ) Υποθέσεις που αφορούν σε **επιστροφές φόρων,** δ) Υποθέσεις που αφορούν σε έλεγχο βάσει δείγματος, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα σε διατάξεις και αποφάσεις (όπως δικαιούχων που έτυχαν **επιστροφής Φ.Π.Α.,** καθώς και **επιστροφής φόρου εισοδήματος, χωρίς έλεγχο,** ε) Υποθέσεις για τις οποίες **έχει εκδοθεί σημείωμα διαπιστώσεων** με τα αποτελέσματα του φορολογικού ελέγχου και προσωρινός προσδιορισμός φόρων και προστίμων κατά τη δημοσίευση της παρούσας.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Μεταφορά φορολογικής κατοικίας στο πλαίσιο του COVID-19

Με την **Ε.2079/2020** παρέχονται διευκρινίσεις σχετικά με τις διατάξεις περί **εναλλακτικής φορολόγησης εισοδήματος** δυνάμει του άρθρου 5Α του ν. 4172/2013 και τα πρακτικά ζητήματα που έχουν προκύψει λόγω του covid-19. Ειδικότερα, διευκρινίζεται ότι **η αίτηση για το τρέχον έτος παραλαμβάνεται ακόμα και αν δεν συνοδεύεται από τα πρωτότυπα οριζόμενα στην Α.1036/2020 σχετικά δικαιολογητικά** κατά το χρόνο υποβολής της, εφόσον υποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση με την οποία ο φορολογούμενος δηλώνει ότι πληροί τις προϋποθέσεις και ότι αδυνατεί να τα προσκομίσει με τον προβλεπόμενο τρόπο, και κατά τα διεθνή νόμιμα, λόγω του ότι οι αντίστοιχες υπηρεσίες βρίσκονται σε αναστολή ή περιορισμό της λειτουργίας τους λόγω των συνεπειών της πανδημίας του COVID-19. Ο φορολογούμενος υποχρεούται να προσκομίσει τα δικαιολογητικά όπως προβλέπεται στην Α.1036/2020 **το αργότερο μέχρι και 30 Νοεμβρίου 2020**. Τέλος, δεδομένου ότι από την πραγματοποίηση σημαντικών επενδύσεων των φορολογουμένων που υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 5Α του ν.4172/2013 προκύπτει η βούληση τους να καταστήσουν την Ελλάδα κέντρο των ζωτικών τους συμφερόντων και, συνεπώς, να καταστήσουν την Ελλάδα τόπο της φορολογικής τους κατοικίας, **δηλώνεται ταχυδρομική διεύθυνση κύριας κατοικίας των φορολογουμένων στην Ελλάδα, χωρίς να προβλέπεται ο ορισμός φορολογικού εκπροσώπου**.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Παράταση της προθεσμίας για την επιστροφή Ε.Φ.Κ. καυσίμων στους δικαιούχους επιστροφής

Παρατείνεται έως και την **30.06.2020** η προθεσμία αποδοχής ή απόρριψης των ηλεκτρονικών αιτήσεων οι οποίες έχουν υποβληθεί από τους δικαιούχους επιστροφής Ε.Φ.Κ. στα αρμόδια Τελωνεία Υποβολής Αίτησης και Επιστροφής Ε.Φ.Κ. κατά το χρονικό διάστημα 01.01.2020 έως 28.02.2020.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Δηλώσεις φόρου κληρονομιών, δωρεών και γονικών παροχών

Παρατείνεται έως και την **30.07.2020** της προθεσμίας υποβολής των **δηλώσεων φόρου κληρονομιών, δωρεών και γονικών παροχών**, η οποία έληγε εντός των μηνών Μαρτίου, Απριλίου και Μαΐου 2020.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Φορολογική αντιμετώπιση, για σκοπούς ΦΠΑ, των υπηρεσιών εκπαίδευσης

Με την **Ε.2071/2020** παρέχονται διευκρινίσεις αναφορικά με τη φορολογική αντιμετώπιση, για σκοπούς ΦΠΑ, των υπηρεσιών εκπαίδευσης που παρέχονται δια ζώσης ή εξ αποστάσεως. Ειδικότερα, διευκρινίζεται ότι οι υπηρεσίες εκπαίδευσης, οι οποίες παρέχονται είτε δια ζώσης είτε εξ αποστάσεως και δεν έχουν τη μορφή εκπαιδευτικής εκδήλωσης όπως σεμιναρίου, **προς υποκείμενο στον φόρο λήπτη εγκατεστημένο στο εσωτερικό της χώρας** έχουν ως **τόπο παροχής την Ελλάδα**. Διαφορετική είναι η περίπτωση των εκπαιδευτικών εκδηλώσεων- σεμιναρίων. Ο **τόπος παροχής** τους βρίσκεται στο **εσωτερικό της χώρας, εφόσον το σεμινάριο πραγματοποιείται στο εσωτερικό της χώρας**. Ομοίως ισχύει στην περίπτωση που οι υπηρεσίες εκπαίδευσης παρέχονται προς **μη υποκείμενα στον φόρο πρόσωπα**. Το αυτό ισχύει και για υπηρεσίες εκπαίδευσης γενικά και για εκπαιδευτικά σεμινάρια, όταν οι υπηρεσίες αυτές δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως ηλεκτρονικά παρεχόμενες.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Έντυπο Ν

Με έγγραφο της η ΑΑΔΕ παρέχει διευκρινίσεις σχετικά με το **Έντυπο Ν**. Ειδικότερα, δίδονται απαντήσεις στις πιο συχνές ερωτήσεις, μεταξύ άλλων, για τους **υπόχρεους υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος**, για το **πώς θα υποβληθούν** οι δηλώσεις, ποια είναι η **καταληκτική ημερομηνία υποβολής** και η **καταληκτική ημερομηνία υποβολής δήλωσης για λήξη διαχειριστικής διαφορετικής της χρήσης 2019**, για την **εκπρόθεσμη δήλωση φόρου εισοδήματος μέσω TAXISnet** και τη δήλωση με **επιφύλαξη κλπ.**

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Εκπρόθεσμη έκδοση πιστωτικού τιμολογίου

Με έγγραφο της ΑΑΔΕ παρέχονται διευκρινίσεις αναφορικά με την έκδοση **πιστωτικού τιμολογίου πέραν της προθεσμίας** που προβλέπει η Απόφαση Α.Α.Δ.Ε. ΠΟΛ 1180/2016. Για λόγους χρηστής Διοίκησης και προκειμένου να διασφαλιστεί η ομαλή εφαρμογή της Απόφασης ΠΟΛ 1180/2016, γίνεται δεκτή η έκδοση πιστωτικού τιμολογίου μόνο για το ποσό του ΦΠΑ από τον προμηθευτή των αγαθών ή τον παρέχοντα των υπηρεσιών και πέραν της προβλεπόμενης από την ανωτέρω Απόφαση προθεσμίας των 30 ημερών, εφόσον οι λοιπές προϋποθέσεις πληρούνται.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Βεβαιωμένες οφειλές Μαΐου 2020

Με την Α.1126/2020 προβλέπεται ότι **παρατείνονται έως και την 15.6.2020**, οι προθεσμίες καταβολής των **βεβαιωμένων** στις Δ.Ο.Υ./Ελεγκτικά Κέντρα **οφειλών που λήγουν εντός του Μαΐου 2020**, α) των **επιχειρήσεων και φυσικών προσώπων που δικαιούνται το ευεργέτημα της έκπτωσης 25%**, β) των **φυσικών προσώπων εκμισθωτών ακινήτων που δικαιούνται το ευεργέτημα της έκπτωσης 25%**. Έως την ίδια ημερομηνία και για τα ίδια ως άνω πρόσωπα παρατείνονται και οι προθεσμίες καταβολής των οφειλών που τελούν σε καθεστώς ρύθμισης/διευκόλυνσης τμηματικής καταβολής, των οποίων οι δόσεις λήγουν εντός του Μαΐου 2020.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Ενημερότητα ή βεβαίωση οφειλής σε περίπτωση χορήγησης παράτασης καταβολής

Με την Ε.2078/2020 παρέχονται οδηγίες αναφορικά με τη **χορήγηση αποδεικτικού ενημερότητας ή βεβαίωσης οφειλής σε δικαιούχους για τους οποίους έχουν παραταθεί οι προθεσμίες καταβολής βεβαιωμένων οφειλών** στις Δ.Ο.Υ./Ελεγκτικά Κέντρα και δόσεων ρυθμίσεων και έχει ανασταλεί η είσπραξη των ληξιπρόθεσμων οφειλών τους, ή και **τυγχάνουν του ευεργετήματος της έκπτωσης του 25%**.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Ηλεκτρονική δήλωση Πληροφοριακών Στοιχείων Μίσθωσης Ακίνητης Περιουσίας

Σε περίπτωση λύσης της μίσθωσης, ο εκμισθωτής υποχρεούται να δηλώνει τη λύση αυτής μέχρι το τέλος του επόμενου μήνα από τη λύση της, διαφορετικά η συμφωνία της μίσθωσης θεωρείται ότι είναι σε ισχύ. Εκμισθωτές ακινήτων, των οποίων το μίσθωμα έχει μειωθεί κατά 40% με βάση τις ισχύουσες διατάξεις που αφορούν μέτρα για τον COVID-19, υποβάλλουν «**Δήλωση Covid**», μέχρι την **22.06.2020** για τη μεταβολή του μισθώματος για τους μήνες Μάρτιο, Απρίλιο, Μάιο και Ιούνιο.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Προθεσμία ογκομέτρησης δεξαμενών αιθυλικής αλκοόλης και αλκοολούχων προϊόντων

Παρατείνεται έως και **15-03-2021** η προθεσμία διενέργειας των εργασιών ελέγχου και ογκομέτρησης των δεξαμενών και από μη διαπιστευμένους φορείς, τηρουμένων των σχετικών διατυπώσεων και διαδικασιών.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Νομολογία και Γνωμοδοτήσεις ΝΣΚ

ΣΤΕ 271/2020: Κινήσεις ημεδαπών τραπεζικών λογαριασμών

Δεν συνιστούν «συμπληρωματικά στοιχεία», άγοντα σε παρέκταση του χρόνου παραγραφής από 5ετία σε 10ετία, όσα προκύπτουν από τραπεζικούς λογαριασμούς του φορολογούμενου στην ημεδαπή.

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

ΣΤΕ 1160/2019: Αρχή της αναλογικότητας επί προστίμου ΚΒΣ

Η επιβολή σε βάρος του λήπτη εικονικών φορολογικών στοιχείων, προστίμου ίσου με το διπλάσιο της αξίας κάθε στοιχείου, συνάδει με την αρχή της αναλογικότητας, εφόσον η βαρύτητα της κύρωσης συναρτάται ευλόγως με την αξία της σχετικής συναλλαγής, ήτοι με μέγεθος αναγκαίως συναφές προς το ύψος της αντίστοιχης φοροδιαφυγής.

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

ΣΤΕ 270/2020: Έννομο συμφέρον για την ακύρωση κανονιστικής ρύθμισης περί τιμής ζώνης

Το ΤΑΠ και ο ΕΝΦΙΑ βαρύνουν το πρόσωπο που έχει την κυριότητα ή την επικαρπία του ακινήτου κατά την 1η Ιανουαρίου του οικείου έτους φορολογίας εκτός αν το πρόσωπο επιδιώκει την ακύρωση κανονιστικής ρύθμισης περί τιμής ζώνης, οπότε δεν αρκεί να επικαλεσθεί και να προσκομίσει στοιχεία από τα οποία να συνάγεται ότι είχε σε κάποιο χρονικό σημείο στο παρελθόν κυριότητα ή επικαρπία επί του ακινήτου, αλλά οφείλει να επικαλεσθεί παραδεκτώς και να καταθέσει νομίμως πρόσφορα και επίκαιρα στοιχεία, με βάση τα οποία να τεκμηριώνεται επαρκώς ότι αυτός έχει το προβαλλόμενο εμπράγματο δικαίωμα και, συνεπώς, την ιδιότητα του βαρυνόμενου με ΤΑΠ ή/και ΕΝΦΙΑ, κατά τον κρίσιμο χρόνο γένεσης της αντίστοιχης φορολογικής οφειλής.

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

ΣΤΕ 1338/2019: Αοριστία της έκθεσης ελέγχου ως προς τα πραγματικά περιστατικά

Τυχόν αόριστη αναφορά στην έκθεση ελέγχου περί κρίσης που αφορά στην εικονικότητα των φορολογικών στοιχείων σε εκθέσεις ελέγχου τρίτων ΔΟΥ που δεν προσκομίζονται, ούτε καν αναφέρονται συγκεκριμένα, ουδόλως καλύπτει την έλλειψη αυτή, εφόσον και πάλι δεν μπορεί να συναχθεί ποια πραγματικά περιστατικά έλαβε υπόψη η Φορολογική Αρχή και συμφώνησε με το συμπέρασμα στο οποίο κατέληξαν οι εκθέσεις που αυτή επικαλείται ώστε εν συνεχεία, και ο φορολογούμενος αφού λάβει γνώση, να έχει τη δυνατότητα να αμυνθεί.

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

03. ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ & ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Χρήστος Α. Ιωάννου

Διευθυντής Απασχόλησης και Αγοράς Εργασίας
ΣΕΒ

«Ασφαλιστική κάλυψη ευπαθών ομάδων εργαζομένων»

Η Ελλάδα μετά από πολύ καιρό απολαμβάνει, δικαίως, εκτίμησης διεθνώς για το επιτυχημένο τρόπο με τον οποίο αντιμετώπισε, μέχρι τώρα, την πανδημία. Κινήθηκε εγκαίρως, έμαθε από άλλα κράτη, π.χ. για τα σχήματα βραχυχρόνιας εργασίας ως εναλλακτικής των απολύσεων, αλλά άφησε και σημαντικές εκκρεμότητες. Μια από αυτές είναι η **απαιτούμενη ρύθμιση για την ασφαλιστική κάλυψη των εργαζομένων που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες και απέχουν από την εργασία τους για μακρό – και απρόβλεπτο- χρονικό διάστημα.**

Η **αναγκασία ρύθμιση αφορά όχι μόνο εργαζόμενους που άρχισαν να απέχουν από την εργασία τους ήδη από τα μέσα Μαρτίου 2020. Αλλά και την κάλυψη του κενού ρύθμισης, προληπτικά, εν όψει πιθανού νέου κύματος της πανδημίας.** Σε αυτό η Ελλάδα δεν καλείται να κάνει κάτι εξαιρετικά πρωτότυπο. Ας πάρει το παράδειγμα από τις 27 χώρες του ΟΟΣΑ που έχουν ενισχύσει ή επεκτείνει την ασφάλιση και το επίδομα ασθενείας και στους εργαζόμενους που τίθενται σε καραντίνα ή απέχουν από την εργασία τους επειδή ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες.

Στις περισσότερες χώρες, όπως και στην Ελλάδα, οι εργοδότες είναι υπεύθυνοι για την καταβολή της αμοιβής της περιόδου της αποχής από την εργασία λόγω ασθενείας κατά τη διάρκεια μιας αρχικής περιόδου αρκετών ημερών. Στην συνέχεια την δαπάνη αναλαμβάνει το ασφαλιστικό σύστημα υγείας.

Η **Ελλάδα δεν ακολούθησε, ακόμη, τις περισσότερες χώρες** (Αυστρία, Γερμανία, Φινλανδία, Σουηδία, Δανία, Νορβηγία, Ιρλανδία Ηνωμένο Βασίλειο Καναδά, Νέα Ζηλανδία, Ελβετία, Βέλγιο, Γαλλία κα) που εισήγαγαν ή επέκτειναν ρυθμίσεις εφαρμογής της αδειάς ασθενείας και της αναρρωτικής αδειάς, ή εκτάκτων επιδομάτων, στους εργαζόμενους ευπαθών ομάδων που απαιτείται να απέχουν από την εργασία τους.

Κοινός τόπος των ρυθμίσεων είναι η **κάλυψη του κόστους από το ασφαλιστικό σύστημα υγείας, και όχι από τις επιχειρήσεις.** Δεν συναντώνται λογικά επιχειρήματα για τη χρηματοδότηση από τον εργοδότη της δαπάνης κατά την μακρά αποχή από την εργασία των εργαζομένων ευπαθών ομάδων λόγω του Covid-19.

Ούτε αυτό βρίσκει εφαρμογή σε άλλες χώρες, όπως συνέβη και συμβαίνει στην Ελλάδα λόγω απουσίας ρητής ρύθμισης. Όπου οι επιχειρήσεις καλούνται να καταβάλουν το κόστος για την υποκατάσταση ενός κενού της νομοθεσίας. Όταν η απουσία του εργαζόμενου πλέον του ενός μηνός, για εργαζόμενους που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες, είναι ουσιαστικά άδεια ασθενείας ή αναρρωτική άδεια.

Αντιθέτως, σε ορισμένες χώρες, οι επιχειρήσεις μπορούν να ζητήσουν αποζημίωση για το κόστος, ενώ σε άλλες οι εργαζόμενοι που απέχουν από την εργασία τους λόγω Covid-19 μπορούν να λάβουν επίδομα ασθενείας από το κράτος, από την πρώτη ημέρα.

Η δημόσια χρηματοδότηση του κόστους του επιδόματος ασθενείας για τους εργαζόμενους που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες και απέχουν από την εργασία τους είναι ο κανόνας, και για σοβαρό λόγο, από την πρώτη ημέρα του δικαιώματος. Οι **επιχειρήσεις ήδη αντιμετωπίζουν σοβαρές οικονομικές πιέσεις και το αυξανόμενο κόστος της συνέχισης καταβολής μισθού αντί του επιδόματος ασθενείας, δικαιολογεί την προσωρινή άρση ή μείωση του κόστους για τις επιχειρήσεις.**

Οι προσωρινές επεκτάσεις του συστήματος ασφάλισης ασθενείας με την ανάληψη της ευθύνης και του κόστους από το ασφαλιστικό σύστημα υγείας, αντί μετακύλισης του κόστους στις επιχειρήσεις, είναι ένα βήμα που συνάδει με όλα τα άλλα μέτρα που έλαβαν οι κυβερνήσεις για να διασφαλίσουν την επιβίωση όσο το δυνατόν περισσότερων επιχειρήσεων, την διατήρηση όσο περισσότερων θέσεων εργασίας.

Πρόσφατες Νομοθετικές εξελίξεις

Covid-19: Μέτρα στήριξης επιχειρήσεων

Με τον ν. 4690/2020, μεταξύ άλλων, **(α)** θεσπίστηκε **μείωση ασφαλιστικών εισφορών κατά ποσοστό είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) για τον Απρίλιο του 2020**, **(β)** θεσπίστηκε, για το χρονικό διάστημα από **15.06.2020 έως 15.10.2020**, μηχανισμός ενίσχυσης της απασχόλησης, με τη μορφή οικονομικής ενίσχυσης βραχυχρόνιας εργασίας, που καλείται **«ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ»**, **(γ)** καταργήθηκε η δυνατότητα λειτουργίας των επιχειρήσεων με προσωπικό ασφαλούς λειτουργίας σύμφωνα με το αρ. 9 της από 20.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου, **(δ)** θεσπίστηκαν μέτρα ενίσχυσης των εποχιακά εργαζομένων προκειμένου να αντιμετωπισθεί τόσο το ζήτημα της απασχόλησης αυτών όσο και η διευκόλυνση των επιχειρήσεων να αναπτύξουν τη δραστηριότητά τους στις νέες οικονομικές συνθήκες που διαμορφώνονται στον τομέα των μεταφορών, λειτουργίας ξενοδοχείων και του τουρισμού γενικότερα, **(ε)** θεσπίστηκε η δυνατότητα **παράτασης αναστολής συμβάσεων εργασίας για τους μήνες Ιούνιο και Ιούλιο 2020 για επιχειρήσεις-εργοδότες του ιδιωτικού τομέα που ανήκουν στους κλάδους εστίασης, τουρισμού, μεταφορών, πολιτισμού και αθλητισμού.**

Για το ιστορικό το σχεδίου νόμου πιάστε [εδώ](#) και για το ν.4690/2020 πιάστε [εδώ](#).

Οι ως άνω διατάξεις εξειδικεύτηκαν με: **(α)** τη με αρ. 23103/478/13.6.2020 Κ.Υ.Α. (Καθορισμός του πλαισίου εφαρμογής του Μηχανισμού ενίσχυσης της απασχόλησης «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ»), **(β)** τη με αρ. 23102/477/12.6.2020 Κ.Υ.Α. (Μέτρα οικονομικής ενίσχυσης εποχικά εργαζομένων - Αναστολή συμβάσεων εργασίας εργαζομένων των επιχειρήσεων - εργοδοτών του ιδιωτικού τομέα που πλήττονται σημαντικά), **(γ)** τη με αρ. 23101/476/12.6.2020 Κ.Υ.Α. (με την Κ.Υ.Α. αντικαθίσταται το Παράρτημα της με αρ. 17788/346/8.5.2020 Κ.Υ.Α., που αφορά επιχειρήσεις – εργοδότες οι οποίοι μπορούν να προβαίνουν σε παράταση αναστολών συμβάσεων εργασίας εργαζομένων τους σε ποσοστό μεγαλύτερο του προβλεπόμενου και σε οριστική ανάκληση αναστολής συμβάσεων εργασίας των εργαζομένων τους σε ποσοστό μικρότερο του προβλεπόμενου στην εν λόγω Κ.Υ.Α.), **(δ)** τη με αρ. 22804/Δ1.7772/12.6.2020 Υ.Α. με την οποία καθορίστηκε για το ΕΡΓΑΝΗ το νέο έντυπο ένταξης στο μηχανισμό «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ».

Για τις ως άνω υπουργικές αποφάσεις, κατά σειρά πιάστε [εδώ](#), [εδώ](#), [εδώ](#) και [εδώ](#)

Με τη με αρ. 21036/1737/2.6.2020 κοινή υπουργική απόφαση **καθορίστηκαν οι όροι καταβολής του Δώρου Πάσχα 2020 από πληττόμενες επιχειρήσεις και συγκεκριμένα**, μεταξύ άλλων, **(α)** ότι οι πληττόμενες επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στην ΚΥΑ, έχουν δικαίωμα καταβολής του επιδόματος Πάσχα, σε χρόνο μεταγενέστερο από τη δήλη ημέρα καταβολής του (15.4.2020), ωστόσο όχι πέραν της 30.6.2020 και **(β)** ότι στην περίπτωση απασχολούμενων (στις ανωτέρω επιχειρήσεις – εργοδότες) που τέθηκαν σε αναστολή, το ποσό εκ του επιδόματος εορτών Πάσχα που αντιστοιχεί στο χρονικό διάστημα αναστολής της εργασιακής σχέσης καταβάλλεται από τον κρατικό προϋπολογισμό. Επίσης, με τη με αρ. 22043/Δ1.7451/11.6.2020 Υ.Α. καθορίστηκε το σχετικό ειδικό έντυπο «Υπεύθυνη Δήλωση Επιχειρήσεων - Εργοδοτών για το επίδομα εορτών Πάσχα έτους 2020 για το οποίο βαρύνεται ο κρατικός προϋπολογισμός» του ΕΡΓΑΝΗ.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#) και [εδώ](#)

Με την με αρ. 18043/574/25.5.2020 Υ.Α. τροποποιήθηκε η με αρ. 13226/325/26.3.2020 Υ.Α, θεσπίζοντας **παράταση της προθεσμίας καταβολής τρεχουσών ασφαλιστικών εισφορών περιόδου απασχόλησης Φεβρουαρίου 2020**, απαιτητών έως 31.03.2020, μέχρι την 30.09.2020.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Με τις με αρ. 18269/584/2020 και 18044/575/2020 κοινές υπουργικές αποφάσεις **παρατάθηκε η προθεσμία καταβολής τρεχουσών ασφαλιστικών εισφορών μηνός Μαρτίου 2020** για τους αυτοαπασχολούμενους και ελεύθερους επαγγελματίες και για τις υπαγόμενες επιχειρήσεις ή εργοδότες.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#) και [εδώ](#)

Περαιτέρω λεπτομέρειες για τις ανωτέρω διατάξεις δόθηκαν με τις με αρ. 25 και 26/2020 Εγκυκλίου του ΕΦΚΑ.

Για τις ως άνω εγκυκλίους πιάστε [εδώ](#) και [εδώ](#)

Με τις με αρ. 21056/658/3.6.2020 και 21058/659/3.6.2020 Υ.Α. καθορίστηκε ότι για τους **αυτοτελώς απασχολούμενους και τους ελεύθερους επαγγελματίες**, εφόσον καταβάλλουν εμπροθέσμως τις τρέχουσες ασφαλιστικές εισφορές περιόδου απασχόλησης **Απριλίου και Μαΐου έτους 2020**, παρέχεται η δυνατότητα καταβολής μειωμένων εισφορών κατά εικοσιπέντε τοις εκατό (25%).

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#) και [εδώ](#)

Με το με αρ. 99892/27.5.2020 γενικό έγγραφο του ΕΦΚΑ παρέχονται διευκρινιστικές οδηγίες ως **προς την καταβολή των τρεχουσών ασφαλιστικών εισφορών μισθολογικής περιόδου 02/2020 και 03/2020 και διαχείριση των υποβληθεισών (Α.Π.Δ.) μισθολογικής περιόδου 3/2020.**

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Με το με αρ. 99857/27.5.2020 γενικό έγγραφο του ΕΦΚΑ κοινοποιούνται οι διατάξεις της Κ.Υ.Α. Δ.15/Δ'οικ. 16484/499 περί **παράτασης καταβολής των τρεχουσών ασφαλιστικών εισφορών 04/2020 επιχειρήσεων που πλήττονται και περί της υποβολής Αναλυτικών Περιοδικών Δηλώσεων (Α.Π.Δ.) μισθολογικής περιόδου 04/2020.**

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ: οργάνωση του χρόνου εργασίας και εξ αποστάσεως εργασίας

Με τη με αρ. 20788/610/29.5.2020 κοινή υπουργική απόφαση **παρατάθηκε μέχρι και τις 15.6.2020 η αναστολή της υποχρέωσης του εργοδότη να καταχωρεί στο ΠΣ ΕΡΓΑΝΗ κάθε αλλαγή ή τροποποίηση του ωραρίου, την υπερεργασία και την νόμιμη υπερωρία και παρατάθηκε μέχρι και τις 30.6.2020 η δυνατότητα του εργοδότη να καθορίζει με απόφασή του ότι η εργασία που παρέχεται από τον εργαζόμενο θα πραγματοποιείται με το σύστημα της εξ' αποστάσεως εργασίας.**

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Αναστολή συμβάσεων εργασίας, λειτουργία επιχειρήσεων με προσωπικό ασφαλούς λειτουργίας

Με τη με αρ. 19221/379/19.5.2020 εγκύκλιό του, το Υπ. Εργασίας παρέχει **διευκρινίσεις** για: (α) την **παράταση αναστολής συμβάσεων εργασίας** εργαζομένων σε επιχειρήσεις - εργοδότες του ιδιωτικού τομέα, (β) την **εφαρμογή του άρθρου ένατου «Λειτουργία επιχειρήσεων με προσωπικό ασφαλούς λειτουργίας»** της από 20.3.2020 ΠΝΠ στις επιχειρήσεις που πλήττονται σημαντικά ή επαναλειτουργούν μετά την άρση αναστολής λειτουργίας τους, (γ) την **υποχρέωση χορήγησης κανονικής άδειας δύο συνεχόμενων εβδομάδων στους μισθωτούς σε συνδυασμό με την άδεια ειδικού σκοπού.**

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Κανόνες τήρησης αποστάσεων για τον περιορισμό της διασποράς του κορωνοϊού COVID-19

Με τις με αρ. 32009/23.5.2020, 33465/31.5.2020 και 34781/4.6.2020, 36857/13.6.2020 κοινές υπουργικές αποφάσεις **καθορίστηκαν οι κανόνες λειτουργίας ιδιωτικών επιχειρήσεων, η λειτουργία των οποίων δεν έχει απαγορευθεί στο πλαίσιο των έκτακτων μέτρων αντιμετώπισης του κινδύνου διασποράς του κορωνοϊού COVID-19, οι κανόνες τήρησης αποστάσεων σε ιδιωτικές επιχειρήσεις, τα τηρούμενα μέτρα προστασίας, όπως η υποχρεωτική χρήση μάσκας κατά περίπτωση, καθώς και οι κυρώσεις που απειλούνται στις περιπτώσεις παραβάσεων των σχετικών διατάξεων.**

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#), [εδώ](#), [εδώ](#), και [εδώ](#)

ΕΦΚΑ: Νέα καταληκτική ημερομηνία υπαγωγής στη ρύθμιση του ν.4611/2019

Με τη με αρ. 24/2020 εγκύκλιο του ΕΦΚΑ κοινοποιείται, μεταξύ άλλων, ότι, σύμφωνα με το [άρθρο 29](#) του ν. 4690/2020, η καταληκτική ημερομηνία υπαγωγής στη ρύθμιση του ν.4611/2019 για τους αυτοαπασχολούμενους, ελεύθερους επαγγελματίες και αγρότες είναι πλέον η 30.9.2020.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Πρόγραμμα επιχορήγησης επιχειρήσεων για την απασχόληση ανέργων σε κλάδους έξυπνης εξειδίκευσης και παραγωγικής δραστηριότητας

Με τη με αρ. 20938/406/1.6.2020 Κ.Υ.Α. τροποποιήθηκε ως προς το Πλαίσιο ένταξης, τους δικαιούχους, τους ωφελομένους, τις προϋποθέσεις συμμετοχής και ως προς τη διάρκεια του προγράμματος και το ποσό της επιχορήγησης, η με αρ. 55247/1294/23.10.2018 Κ.Υ.Α. που αφορούσε το Πρόγραμμα επιχορήγησης επιχειρήσεων για την απασχόληση έξι χιλιάδων (6.000) ανέργων ηλικίας έως 39 ετών, αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, σε κλάδους έξυπνης εξειδίκευσης (Research and Innovation Strategies for Smart Specialization-RIS3) και παραγωγικής δραστηριότητας.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιέστε [εδώ](#)

Νομολογία και Γνωμοδοτήσεις ΝΣΚ

ΑΠ 1458/2019: Αναστολή της εξάμηνης αποσβεστικής προθεσμίας για την έγερση αξίωσης αποζημίωσης απόλυσης λόγω δόλιας αποτροπής του εργοδότη

Κατά το αρ. 6 παρ. 2 του ν. 3198/1955, κάθε αξίωση μισθωτού για καταβολή της κατά το ν. 2112/1920 αποζημίωσης είναι απαράδεκτη, εφόσον η σχετική αγωγή δεν κοινοποιήθηκε εντός εξαμήνου από τότε που η αξίωση κατέστη απαιτητή. Με τη διάταξη αυτή θεσπίσθηκε **εξάμηνη αποσβεστική προθεσμία, λαμβανόμενη υπόψη και αυτεπαγγέλτως, για την άσκηση της αξίωσης προς καταβολή της οφειλόμενης από το ν. 2112/1920 αποζημίωσης, λόγω καταγγελίας της σύμβασης παροχής εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου**. Η αξίωση αποζημίωσης γεννάται και είναι απαιτητή από την ημέρα της απόλυσης. Κατά συνέπεια, αν περάσει το εξάμηνο χωρίς να ασκηθεί από το μισθωτό του οποίου καταγγέλθηκε η σύμβαση εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου η σχετική αγωγή για την καταβολή της, τυχόν ασκούμενη μετά την πάροδο του εξαμήνου είναι απαράδεκτη. Τέλος, κατά το αρ 255 εδ. β' ΑΚ, που εφαρμόζεται αναλογικώς και επί αποσβεστικών προθεσμιών, **η παραγραφή αναστέλλεται, αν μέσα στο τελευταίο εξάμηνο του χρόνου της ο δικαιούχος εμποδίστηκε να ασκήσει την αξίωσή του με δόλια συμπεριφορά του δικαιούχου**. Η διάταξη αυτή αποτελεί ειδικότερη έκφραση της γενικής αρχής του δικαίου σύμφωνα με την οποία ο δόλος δεν είναι ανεκτός. Τέτοια δόλια συμπεριφορά υπάρχει όταν οι προβαλλόμενες από τον υπόχρεο δικαιολογίες για την πρόσκαιρη μη ικανοποίηση του φερόμενου προς κρίση δικαιώματος είναι προσχηματικές και κατατείνουν στην πραγματικότητα να συνεχισθεί η απραξία του δικαιούχου στη δικαστική επιδίωξη του δικαιώματός του και την παρέλευση άπρακτης της οριζόμενης προς τούτο παραγραφής ή αποσβεστικής προθεσμίας.

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

ΑΠ 1164/2019: Αρχή της ίσης μεταχείρισης στην καταγγελία σύμβασης εργασίας ορισμένου χρόνου για σπουδαίο λόγο

Η απορρέουσα από το άρθ.288 ΑΚ και ερειδομένη στα άρθ.22§1 του Συντάγματος και 119 ΣυνθΕΟΚ αρχή της ίσης μεταχείρισης επιβάλλει στον εργοδότη, όταν προβαίνει σε οικειοθελή (χρηματική ή άλλη) παροχή σε ορισμένους εργαζομένους, να μην εξαιρεί άλλους μισθωτούς του που ανήκουν στην ίδια κατηγορία, έχουν τα ίδια προσόντα και παρέχουν κάτω από τις ίδιες εργασιακές συνθήκες τις ίδιες υπηρεσίες (ΑΠ 677/2014), δεν έχει, όμως, εφαρμογή στην περίπτωση της καταγγελίας σύμβασης εργασίας ορισμένου χρόνου για σπουδαίο λόγο. Επομένως, **δεν μπορεί να θεμελιώσει λόγο ακυρότητας της καταγγελίας σύμβασης εργασίας ορισμένου χρόνου μισθωτού, ερειδόμενο στην παράβαση της αρχής αυτής, η εκ μέρους του εργοδότη μη καταγγελία της σύμβασης εργασίας άλλων εργαζομένων που υπέπεσαν στο ίδιο παράπτωμα** (ΑΠ 1407/2005).

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

04. ΤΑ ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΕ

Κωνσταντίνος Διαμαντούρος

Μόνιμος αντιπρόσωπος ΣΕΒ

«Εγκρίθηκε ο κανονισμός την προώθηση των πράσινων επενδύσεων»

Ως πρωτοπόρος στη μάχη κατά της κλιματικής αλλαγής, η ΕΕ έχει δεσμευθεί για μείωση των εκπομπών του φαινομένου του θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 40% έως το 2030 σε σχέση με τα επίπεδα του 1990. Σύμφωνα με υπολογισμούς της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η επίτευξη των εν λόγω στόχων απαιτεί ετήσιες επενδύσεις € 260 δις. Με δεδομένο ότι θα είναι αδύνατον να καλυφθούν οι άμεσες επενδυτικές ανάγκες μόνο από δημόσιους πόρους, είναι σαφές ότι θα απαιτηθεί και η ευρεία κινητοποίηση του ιδιωτικού τομέα.

Στόχος του Κανονισμού που μόλις εγκρίθηκε σε επίπεδο ΕΕ για την προώθηση των πράσινων επενδύσεων είναι να δημιουργηθεί μία ενιαία «γλώσσα» (δηλ. ταξινόμια) βάσει της οποίας επενδυτές θα μπορούν να κρίνουν αν ένα χρηματοπιστωτικό προϊόν όντως προωθεί δραστηριότητες που συνεισφέρουν στην μετάβαση προς μια πράσινη οικονομία.

Σύμφωνα με τους κανόνες που μόλις υιοθετήθηκαν, για να χαρακτηριστεί μία επένδυση ως βιώσιμη, θα πρέπει να συνεισφέρει σε τουλάχιστον έναν από τους έξι περιβαλλοντικούς στόχους που παρατίθενται παρακάτω χωρίς ταυτοχρόνως να βλάπτει σημαντικά τους υπόλοιπους.

- I. μετριασμός της κλιματικής αλλαγής
- II. προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή
- III. βιώσιμη χρήση και προστασία των υδάτινων και θαλάσσιων πόρων
- IV. μετάβαση σε μια κυκλική οικονομία
- V. πρόληψη και έλεγχος της ρύπανσης
- VI. προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων.

Οι εργοδοτικοί φορείς, παρότι είναι καθόλα έτοιμοι να συνδράμουν στην μάχη της κλιματικής αλλαγής, έχουν εκφράσει επιφυλάξεις όχι ως προς το συνολικό στόχο για μείωση των ρύπων σε βάθος χρόνου αλλά για τις δύσκολές παρενέργειες που μπορεί να ενέχει το εν λόγω σύστημα ταξινόμησης.

Καθ' όλη τη διάρκεια της νομοθετικής διαδικασίας τόνισαν ότι η εν λόγω ταξινόμια θα πρέπει:

- να επιτρέπει σε όλους τους τομείς και τις βιομηχανίες να αποτελούν μέρος της μετάβασης. Δεν μπορεί να αξιοποιείται ως «τιμωρητικό» μέσο που θα παρεμποδίζει την πρόσβαση των επιχειρήσεων στη χρηματοδότηση
- να αποφεύγει πρόσθετες και επικαλυπτόμενες γραφειοκρατικές επιβαρύνσεις για τις επιχειρήσεις
- να βασίζεται σε αξιόπιστα επιστημονικά στοιχεία, να λαμβάνει υπόψιν τις τεχνολογικές εξελίξεις, καθώς και την πολυπλοκότητα στη λειτουργία των αλυσίδων αξίας.

Σε αυτό το πλαίσιο, **κρίνεται ιδιαίτερα θετικό το γεγονός ότι ο νέος Κανονισμός προβλέπει ρόλο για τις «μεταβατικές» δραστηριότητες που μπορεί μεν είναι ασυμβίβαστες με τον απώτερο στόχο της κλιματικής ουδετερότητας**, κρίνονται ωστόσο απαραίτητες για την μετάβαση προς αυτή. Προτεραιότητα θα δοθεί στη θέσπιση των τεχνικών κριτηρίων της ταξινόμιας για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτή έως το τέλος του 2020, προκειμένου να εξασφαλιστεί η πλήρης εφαρμογή της έως το τέλος του 2021. Για τους τέσσερις άλλους στόχους, η ταξινόμια θα πρέπει να καθοριστεί έως το τέλος του 2021 προς εφαρμογή έως το τέλος του 2022.

Δείτε [εδώ](#) το Δελτίο Τύπου της ΕΕ

Επιχειρηματικό Περιβάλλον

Νέα εργαλεία δικαίου ανταγωνισμού

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θέτει σε δημόσια διαβούλευση **μέχρι την Τρίτη 8 Σεπτεμβρίου 2020** την πρόταση για την εισαγωγή Κανονισμού που θα αναπτύξει την εργαλειοθήκη του ευρωπαϊκού δικαίου του ανταγωνισμού έτσι ώστε να ανταποκριθεί στις προκλήσεις της ψηφιοποίησης της οικονομίας.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Διευρωπαϊκά δίκτυα ενέργειας

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θέτει σε δημόσια διαβούλευση **μέχρι την Δευτέρα 31 Ιουλίου 2020** τον τρόπο υπολογισμού των τελών που προβλέπεται εφεξής να λαμβάνει ο ACER από τους συμμετέχοντες στην αγορά στα πλαίσια του Κανονισμού (ΕΕ) 1227/2011 (REMIT).

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Διευρωπαϊκά δίκτυα ενέργειας

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θέτει σε δημόσια διαβούλευση **μέχρι την Δευτέρα 13 Ιουλίου** την τροποποίηση των κατευθυντήριων γραμμών που αφορούν τα διευρωπαϊκά δίκτυα ενέργειας με σκοπό την προσαρμογή τους στους κλιματικούς στόχους που έχει θέσει η ΕΕ.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Διασυνοριακές επενδύσεις εντός ΕΕ

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θέτει σε δημόσια διαβούλευση **μέχρι την Τρίτη 8 Σεπτεμβρίου 2020** την πρόταση για υιοθέτηση Κανονισμού που θα περιλαμβάνει κανόνες οι οποίοι προστατεύουν και διευκολύνουν τις επενδύσεις μεταξύ ευρωπαϊκών χωρών.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

ΔΕΕ Υπόθεση C-266/19: Προστασία Καταναλωτών

Ερμηνεύοντας το άρθρο 6, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της οδηγίας 2011/83/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Οκτωβρίου 2011, σχετικά με τα δικαιώματα των καταναλωτών, το ΔΕΕ έκρινε ότι έχει την έννοια ότι, σε περίπτωση κατά την οποία ο αριθμός τηλεφώνου ενός εμπόρου εμφανίζεται στον ιστότοπό του κατά τρόπον ώστε να προκύπτει, για τον μέσο καταναλωτή, ήτοι τον καταναλωτή που έχει τη συνήθη πληροφόρηση και είναι ευλόγως προσεκτικός και ενημερωμένος, ότι ο έμπορος αυτός χρησιμοποιεί τον εν λόγω αριθμό προκειμένου να επικοινωνεί με τους καταναλωτές, **ο αριθμός αυτός πρέπει να θεωρηθεί ότι «υπάρχει» κατά την έννοια της διάταξης αυτής**. Σε μια τέτοια περίπτωση, το άρθρο 6, παράγραφος 1, στοιχεία γ' και η', και παράγραφος 4, της οδηγίας αυτής, σε συνδυασμό με το παράρτημα Ι, τμήμα Α, της ίδιας οδηγίας, έχει την έννοια ότι ο έμπορος ο οποίος παρέχει στον καταναλωτή, πριν αυτός δεσμευθεί με εξ αποστάσεως ή εκτός εμπορικού καταστήματος συναπτόμενη σύμβαση, τις πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία άσκησης του δικαιώματος υπαναχώρησης, κάνοντας χρήση προς τον σκοπό αυτό του σχετικού υποδείγματος οδηγιών που περιλαμβάνεται στο παράρτημα Ι, τμήμα Α, **υποχρεούται να αναγράφει τον εν λόγω αριθμό τηλεφώνου, προκειμένου ο καταναλωτής αυτός να μπορεί να του γνωστοποιήσει μέσω του αριθμού αυτού την τυχόν απόφασή του να κάνει χρήση του εν λόγω δικαιώματος**.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Φορολογική νομοθεσία

ΔΕΕ Υπόθεση C-620/18: Αγορά χρηματοοικονομικού στοιχείου του πάγιου ενεργητικού από Α.Ε

Στο πλαίσιο της αρχής της πραγματικής εικόνας (οδηγία 78/660/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 25ης Ιουλίου 1978), κατά την αγορά χρηματοοικονομικού στοιχείου του πάγιου ενεργητικού, για την οποία προβλέπεται άτοκη τμηματική εξόφληση του τιμήματος σε βάθος χρόνου, με όρους παρόμοιους με εκείνους ενός δανείου, είναι συμβατή με το ενωσιακό δίκαιο η χρησιμοποίηση μεθόδου λογιστικής καταχώρισης, σύμφωνα με την οποία: (α) μια προεξόφληση συνδεόμενη με την άτοκη οφειλή διάρκειας άνω του ενός έτους που απορρέει από την αγορά αυτή εγγράφεται ως δαπάνη στον λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης, με το επιτόκιο της αγοράς και (β) η τιμή κτήσης του εν λόγω στοιχείου του πάγιου ενεργητικού εγγράφεται στο ενεργητικό του ισολογισμού, μετά από αφαίρεση της εν λόγω προεξόφλησης.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

ΔΕΕ Υπόθεση C-446/18: Παρακράτηση πιστωτικού υπολοίπου ΦΠΑ σε περίπτωση εκκρεμούς φορολογικού ελέγχου

Στο πλαίσιο του κοινού συστήματος Φ.Π.Α (οδηγία 2006/112/ΕΚ του Συμβουλίου), και της αρχής της φορολογικής ουδετερότητας, είναι συμβατή με το ενωσιακό δίκαιο εθνική ρύθμιση, η οποία **δεν παρέχει στη φορολογική αρχή, πριν από την ολοκλήρωση εκκρεμούς φορολογικού ελέγχου, τη δυνατότητα να δεχθεί την επιστροφή μέρους του πιστωτικού υπολοίπου ΦΠΑ, το οποίο αφορά πράξεις που δεν αποτελούν αντικείμενο του ελέγχου.** Και τούτο, διότι δεν είναι δυνατό να προσδιοριστεί με σαφήνεια και ακρίβεια ότι ένα πιστωτικό υπόλοιπο ΦΠΑ θα εξακολουθήσει να υφίσταται ανεξαρτήτως της έμβασης του εκκρεμούς φορολογικού ελέγχου.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

ΔΕΕ Υπόθεση C-684/18: Διακανονισμός της αρχικά πραγματοποιηθείσας έκπτωσης του φόρου

Στο πλαίσιο του κοινού συστήματος φόρου προστιθέμενης αξίας (οδηγία 2006/112/ΕΚ του Συμβουλίου), το Δικαστήριο της Ένωσης έκρινε **ότι οι εθνικές φορολογικές αρχές οφείλουν να προχωρήσουν σε διακανονισμό της αρχικά πραγματοποιηθείσας έκπτωσης του ΦΠΑ, σε περίπτωση που θεωρούν ότι η αρχικά πραγματοποιηθείσα έκπτωση του φόρου ήταν ανώτερη από εκείνη την οποία δικαιούνται να πραγματοποιήσει ο υποκείμενος στον φόρο.** Επίσης, η διενέργεια διακανονισμού αρχικά πραγματοποιηθείσας έκπτωσης ΦΠΑ είναι επιβεβλημένη, ακόμη και όταν ο προμηθευτής του υποκειμένου στον φόρο έχει παύσει τις δραστηριότητές του εντός του κράτους μέλους και δεν μπορεί πλέον να ζητήσει την επιστροφή μέρους του ΦΠΑ που κατέβαλε.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

€325 δισ.

69% συνόλου*

ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

€61 δισ.

51% συνόλου*

ΠΩΛΗΣΕΙΣ

€66 δισ.

46% συνόλου*

ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ ΚΕΡΔΗ

€4,0 δισ.**

41% συνόλου**

ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ

197.000

10% συνόλου
ασφαλισμένων
στον ΕΦΚΑ

ΜΙΣΘΟΙ

€4,9 δισ.

18% συνόλου***

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ
ΕΙΣΦΟΡΕΣ

€2,1 δισ.

23% συνόλου***

ΦΟΡΟΣ ΕΠΙ ΚΕΡΔΩΝ

€1,1 δισ.

27% συνόλου****

Οικονομικά μεγέθη μελών ΣΕΒ

* 21.075 δημοσιευμένοι ισολογισμοί χρήσης 2017 που περιλαμβάνονται στη βάση της ICAP

** σύνολο κερδών κερδοφόρων επιχειρήσεων

*** % επί του συνόλου τακτικών αποδοχών (χωρίς bonus και υπερωρίες)/ασφαλιστικών εισφορών ασφαλισμένων στον ΕΦΚΑ

**** % επί του συνόλου εσόδων από φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων

Όραμα

Οραματιζόμαστε την Ελλάδα ως τη χώρα, που κάθε πολίτης του κόσμου θα θέλει και θα μπορεί να επισκεφθεί, να ζήσει και να επενδύσει.

Οραματιζόμαστε μια ανοιχτή, κοινωνικά υπεύθυνη και οικονομικά φιλελεύθερη χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προτάσσει την ισχυρή ανάπτυξη ως παράγοντα κοινωνικής συνοχής. Θέλουμε μια Ελλάδα δυναμικό κέντρο της ευρωπαϊκής περιφέρειας, με στέρεους θεσμούς, ελκυστικό κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον, που προάγει τις εξαγωγές, την καινοτομία επιχειρηματικότητα, την παραγωγή και τις ποιοτικές υπηρεσίες, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη γνώση, τη συνοχή, τις ίσες ευκαιρίες και το κράτος δικαίου.

Αποστολή

Ηγεσία & Γνώση

Ο ΣΕΒ διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στον μετασχηματισμό της Ελλάδας σε μια παραγωγική, εξωστρεφή και ανταγωνιστική οικονομία, ως ανεξάρτητος και υπεύθυνος εκπρόσωπος της ιδιωτικής οικονομίας.

Κοινωνικός Εταίρος

Ο ΣΕΒ, ως κοινωνικός εταίρος που πιστεύει στη λειτουργία των θεσμών, προωθεί στα αρμόδια όργανα της Πολιτείας και της Ε.Ε. τις απόψεις και θέσεις της επιχειρηματικής κοινότητας.

Ισχυρός Εκπρόσωπος

Ο ΣΕΒ διαμορφώνει θέσεις, αναλύσεις και προτάσεις πολιτικής για την οικονομία, τη βιομηχανία, την καινοτομία, την απασχόληση, την παιδεία και τις εργασιακές δεξιότητες, τον κοινωνικό διάλογο, τη βιώσιμη ανάπτυξη, την εταιρική υπευθυνότητα.

Φορέας Δικτύωσης

Ο ΣΕΒ δικτυώνει τα μέλη του μεταξύ τους & με τα κέντρα αποφάσεων (εγχώρια και διεθνή), με στόχο τη δημιουργία προστιθέμενης αξί

Σύγχρονες Επιχειρήσεις, Σύγχρονη Ελλάδα

ΤΕΥΧΟΣ 41 | Ιουνίου 2020 | σελ. 24

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων
και βιομηχανιών

Ξενοφώντος 5, 105 57 Αθήνα

T: 211 5006 000

F: 210 3222 929

E: info@sev.org.gr

www.sev.org.gr

SEV Hellenic Federation
of Enterprises

168, Avenue de Cortenberg

B-1000 Bruxelles

T: +32 (0) 2 662 26 85

E: kdiamantouros@sev.org.gr

ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΤΕ ΜΑΣ
ΣΤΑ ΜΕΣΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ

